

Alevi Dedesi

AV.MUHARREM NACI ORHAN'IN ALEVİ-SÜNNİ ÇATIŞMASI konusunda özel demeci

YARIN AYDINLIK'TA

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 20 TEMMUZ 1980
10 LİRA

FATSA OLAYI

NURİ ÇOLAKOĞLU

Fatsa'lı olduğu için Samsun'da MHP'lilerin ''komünist'' diye dövdükleri imam...

Dev-Yol'un önderlerinden birinin ağzından Fatsa'da Dev-Yol'un gelişmesi

YAKINDA AYDINLIK'TA

Prof. Dr. Nihat Erim, 12 Mart 1971'den sonra kurulan iki hükümette Başbakanlık yapmış, daha sonra Sunay tarafından Kontenjan Senatörlüğüne seçilmişti.

TERÖR ZİRVEDE

Nihat Erim öldürüldü

Eski Başbakan ile koruma polisi İstanbul Dragos'ta silahlı biri kız 4 kişi tarafından katledildi

- Dragos Plajı önünde bekleyen mayolu katiller, plaj kapısına gelen Nihat Erim'i ve müdahale etmek isteyen koruma polisi Ali Kartal'ı yaylım ateşine tuttular. Erim'in eşi saldırıdan yara almadan kurtuldu.
- Cinayetten sonra olay yerine Dev-Sol imzalı bir bildiri bırakıldı.

İSTANBUL (ÖZEL)

ESKİ Başbakanlardan Profesör Nihat Erim, tatilini geçirdiği Dragos'ta, Orhantepe Deniz Klübü önünde biri kız dört terörist tarafından öldürüldü. Olay sırasında, Erim'in koruma polisi de öldü.

Teröristler olay yerine Dev-Sol imzalı bir bildiri bırakarak kaçtılar.

GÖRGÜ TANIKLARI ANLATIYOR

Muhabirimizin olay yerinde bulunan şoförden aldığı bilgiye göre, cinayet şöyle oldu:

Nihat Erim, eşi Kamile Erim ve koruma polisi Ali Kartal dün saat 10.45'de denize girmek üzere otomobille, Orhantepe Deniz Kulübü önüne geldiler.

Nihat Erim ve hem şoförlük hem koruma polisliği yapan Ali Kartal arabanın sol tarafından aşağı indiler. Nihat Erim hemen orada bekleyen bazı mayolu şahısları görünce koruma polisine dönerek ''Sor bakalım bunlar ne istiyor'' dedi. Şoför-polis Ali Kartal hepsi mayolu ve birisi ma-

(Devamı sa.6, sü.3'de)

Tam plajın önünde vurdular

Nihat Erim'in öldürüldüğü yer. Dragos Orhantepe Deniz Kulübünün önü. Erim her gün arabası ve koruma polisiyle plajın önüne kadar gelirdi. Dün de araba resimde tam taşın görüldüğü yerde durdu. Erim ve polisi birlikte arabadan indikleri an mayolu teröristlerin kurşunlarına hedef oldular. Koruma polisi olay yerinde hemen öldü, Erim ise hastaneye götürülürken can verdi. Ülkemizi kana bulayan terör mihrakları tatil yapmıyordu.

(Fotoğraf:Kerem ÇALIŞKAN)

Nihat Erim'in öldürüldüğü yerde kan lekeleri... Kan gölünü her gün büyütenler ülkeyi iç savaşa sürüklemek istiyor.

Erim'in cenazesi Kartal SSK'dan çıkarılıp morga götürülürken. CHP'li parlamenter Köksaloğlu'nun cenaze töreninin ertesi günü ülke çapında etki yaratan yeni bir cinayet daha işlendi. (Fotoğraf: Korhan ATAY)

Erim'in hayatta kalan koruma polisi anlatıyor

Hayatta kalan diğer koruma polisi Hayri Öztürk, olayın şaşkınlığı ve acısı içindeydi."Erim'i bir gün ben,bir gün Ali plaja götürürdük. Bugün sıra ondaydı. Ben de evde nöbet bekliyordum'' dedi.

"Nihat Beyi her gün aynı saatte plaja götürürdük"

NİHAT Erim'i Dragos'taki yazlık evinde korumakla görevli olan ve aynı zamanda şoforluğunu yapan iki polisten birisi olan Hayri Öztürk cinayetten sonra şunları anlattı:

''Ölen arkadaşım Ali Kartal ve ben ikimiz sürekli olarak Nilat Erim'i koruyorduk. Her gün plaja götürüyorduk. Bir gün ben,bir gün de Ali götürürdü.Bugün sıra ondaydı, ben de evde nöbet bekliyordum.

Her gün Nihat Beyi ve karısını saat tam 11.00'e çeyrek kala plaja götürür, saat yarımda gider alırdık. Nihat Bey arkada sol yanda otururdu. Plajın önünde araba durunca Ali ve Nihat Bey inmişler. Orada Ali arkadaşın ağzına tabanca dayayıp ateşlemişler sonra Nihat Beyi de vurmuşlar. Karısı arabanın içinde bayılmış. Şoför Ali arkadaş evliydi,bir ay sonra da çocuğu olacaktı.''

Tepkiler...

Çağlayangil: Birliğe hiç bu kadar ihtiyaç duymadık

- Demirel, cinayetten yine 1974 affını sorumlu tuttu.
- TİKP: Tetiği kim çekerse çeksin, bu cinayet, ülkemizin kargaşalığa sürüklenmesine hizmet etmektedir.

HABER MERKEZİ

12 Mart dönemi Başbakanlarından Nihat Erim'in silahlı katillerce öldürülmesi çeşitli çevrelerde büyük tepki yarattı. Olaydan sonra bir açıklama yapan Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, ''Birliğe tarihin hiç bir döneminde bu kadar çok ihtiyaç duymadık'' dedi. Çağlayangil'in açıklaması şöyle:

(Devamı sa.6, sü. 5'te)

Faşistler TİKP yöneticisi İzzet Tırpan'ın babası ve kardeşini katlettiler

Apocular, Pazarcık'ta devrimci bir öğretmeni katletti

HABER MERKEZİ

PAZARCIK'ın Narlı bucağı ortaokulu öğretmenlerinden İnan Özdemir, cuma akşamı saat 20.30 sularında Apocular tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü. Karısı ve çocuklarıyla yemek yediği sırada katledilen devrimci öğretmen İnan Özdemir birkaç kere Apocular tarafından ölümle tehdit edilmişti. İnan Özdemir Pazarcık'ın Dehliz köyünde toprakağası Papazlara karşı toprak mücadelesi veren köylülerin yanında saf tutmuştu.

Papazlar, öğretmen İnan Özdemir'i düşman ilan etmişler ve sürgün ettirmek için çalışmışlardı. Narlı'da yeni belediye kurulacağı için Papazlar Apocular vasıtasıyla hakimiyet kurmaya ve belediyeyi ele geçirmeye çalışıyorlar.

Narlı gece bekçilerinden ve Dehliz köylülerinden olan Mustafa Şenpınar da Apocular tarafından aynı nedenle öldürülmüştü.

Apocuların, Papazların eniştesi olan muhtar İbrahim Ercoşman'dan himaye gördükleri ve çev-

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

Gazi Eğitimde 4 müdür yardımcısı 1 bölüm başkanı 5 öğretmen daha görevden alındı

ANKARA (ÖZEL)

GAZİ Eğitim Enstitüsünü MHP'nin denetimine terk etmek için sistemli bir çalışma yapan Milli Eğitim Bakanı Orhan

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

Gülcügil istifaya zorlanmalıdır!

İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil'in yediği naneyi gazetelerde elbette okudunuz. Gülcügil, -eğer bu satırların yayınlanacağı güne kadar geriye basmazsa-, MHP'li katilleri "devletin destekçisi" ilan etti. İçişleri Bakanının 45 milyonluk Türkiye halkı karşısında çizdiği anarşi tablosu şöyledir:

Türkiye'deki bütün anarşik olayları "solcular" çıkartmaktadır. Sağcılar ise, solcuların çıkarttığı olayların bastırılması için devletin güvenlik kuvvetlerine yardımcı olmaktadırlar. Mesele bu kadar açık ve basittir!

Gülcügil'in mantığı izlenirse, MHP'nin güdümündeki legal ve illegal bütün cinayet şebekelerini devletin zaptiye koluna kaydetmek gerekecektir. Gülcügil'e göre bir yanda devlet vardır, öte yanda solcular. Solcular Türkiye'nin dört-bir yanında olaylar çıkartmakta, devlet ise MHP'nin legal ve illegal kollarının da desteğiyle solculara karşı savaşmaktadır. Örneğin Kahramanmaraş katliamını düzenleyen MHP'li komandolar, süzme birer cani değil, devletin destekçisidir; yahut, devletin kendisine verdiği görevleri yerine getiren birer cellattır. Ne de olsa cellatlık da bir devlet görevidir!

Gene Gülcügil'in mantığına göre; Abdi İpekçi'yi, Doğan Öz'ü, Bedrettin Cömert'i, Ümit Kaftancıoğlu'nu ve diğer tanınmış yurtsever aydınları öldüren kişiler de gerçekte birer cani değil, devletin yüksek çıkarlarını koruyan sivil "güvenlik görevlileri" dir.

Tabii, Çorum katliamını düzenleyen MHP'li caniler için de aynı şey söylenebilir.

Bana kalırsa, İçişleri Bakanı, keçileri kaçırmadıysa bile kaçırmak üzeredir. Bu kimsenin bir tek gün bile İçişleri Bakanlığı koltuğunda oturması sakıncalıdır. MHP'li komandoları devletin destekçisi ilan eden ve dolayısıyla onların cinayetlerini meşru sayan Gülcügil'in, en kısa süre içinde oturduğu koltuktan indirilmesi zorunludur. Devletin güvenlik kuvvetlerinin başında bir cinayet destekçisinin bulunması halkın güvenlik kuvvetlerine karşı zaten sarsılan itimat duygularını sıfıra indirir. Gülcügil gibi kişilerin başında bulunduğu güvenlik kuvvetlerine kişinin inanabilmesi için hatırı sayılır derecede saf olması yetmez, düpedüz delirmiş olması gerekir. Eğer Gülcügil İçişleri Bakanlığı koltuğunda biraz daha oturursa, yeni Kahramanmaraş ve Çorum olaylarının patlak vermesi çok olağan hale gelecektir.

Şu sıralar aklı -başında kimseler, Gülcügil'in, MHP'nin iç-savaş planındaki yerini haklı olarak araştırmaya başlamışlardır. Çünkü Gülcügil'in son açıklamaları, MHP teorisyenlerinin iç-savaşa ilişkin görüşleriyle eni-konu çakışmaktadır. İsterseniz bir hatırlatma yapalım:

MHP teorisyenlerinden Taha Akyol, 4 Temmuz 1979 tarihli "Hergün"de, Türkiye'de iç-savaşı kimin başlatacağı sorusunun yanıtını arıyor ve iç-savaşın bir "devlet yıkma savaşı" olduğu tespitini yaptıktan sonra, MHP'nin devlete sadık olduğunu, dolayısıyla iç-savaşı başlatamayacağını, ancak komünistlerin iç-savaşa girişmeleri halinde MHP'li militanların "celp yoluyla" orduya katılarak komünistlere karşı savaşa girişeceklerini söylüyordu.

Akyol'un bu görüşü, MHP'nin çoktandır planladığı, kitleleri zorla sindirerek "siyasi istikrar" sağlama taktiğinin oldukça berrak bir şekilde ifade edilişiydi. MHP, maceracı eylemlerden istifade ederek kitlelerin üzerine çullanacak ve bunda devletin gücünü de kullanacaktı.

MHP'nin bugün yaptığı budur. Gülcügil'in açıklaması ise, MHP'nin planı ile el eledir.

Eğer Demirel hükümeti bu palana dahil değilse, TİT, ŞİT, ETKO gibi faşist çetelerle "komünist avı" için somut işbirliği anlaşmaları yapmadıysa, bu tür anlaşmalara çok yatkın olduğu anlaşılan Gülcügil'i derhal kızağa çekmelidir. İçişleri Bakanlığı koltuğunda Gülcügil gibi kişilerin oturduğu bir hükümet, Türkiye'yi olsa olsa bir yangın yerine çevirebilir. Oysa, ülkemizin bugün birlik ve beraberliğe ihtiyacı vardır.

düşünce dünyası

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN SİNE-İ MİLLETE DÖNMESİ VE MHP'NİN BLÖFÜ

Ali Çınar

61 yıl önce 8 Temmuz 1919 günü yurdumuz emperyalist işgal altında iken Mustafa Kemal çok önemli bir karar vermiştir. Bu karar işgale boyun eğen ve şahsi menfaatlerini ülkenin genel menfaatlerinin üstünde gören Osmanlı İmparatorluğunun ordusundaki tüm görevlerinden istifa ederek sine-i millete dönme kararıydı.

Ülkesinin bağımsızlığını, ulusun özgürlüğünü isteyen ezici çoğunluk tarafından bu karar büyük bir sevinçle karşılandı. Çünkü yurdun bağımsızlığını isteyen milletin sinesinde bağımsızlık mücadelesine önderlik edecek Mustafa Kemal ve arkadaşlarına geniş bir yer vardı.

"Atatürk; "Resmi sıfat ve selahiyetleri bırakarak milletin şevkat ve civanmertliğine güvenmek ve vicdani vazifeye devam etmek kararı" başlığıyla şöyle anlatıyor:

"Harbiye Nezareti, İstanbul'a gel diyor. Padişah evvela tebdil hava al, Anadolu'da, bir yerde otur, fakat bir işe karışma, diye başladı. Nihayet, ikisi birlikte behemehal gelmelisin! dedi. Gelemem! dedim. Nihayet 8/9 Temmuz 1919 gecesi, Sarayla açılan bir telgraf muhaberesi esnasında, birdenbire perde kapandı ve 8 Hazirandan -8 Temmuza kadar, 1 aydır devam eden, oyun hitama erdi. İstanbul, benim o dakikada resmi memuriyetime hitam vermiş oldu, ben de aynı dakikada 8/9 Temmuz 1919 gecesi saat 10.50 sonradan Harbiye Nezaretine, saat 11.00 sonradan Padişaha vazifeyi memuremle beraber silki askeriden istifamı müş'ir telgrafları vermis oldum.

"Keyfiyet tarafımdan, ordulara ve millete iblağ edildi. Bu tarihten sonra resmi sıfat ve selahiyetten mücerret olarak, yalnız milletin şevkat ve civanmertliğine güvenerek ve onun bitmez feyz ve kudret menbağından ilham ve kuvvet alarak, vicdani vazifemize devam ettik...

"Selahattin Beyin kendisine de aynen şu telgrafı çektirdim:

"Amasya'da Beşinci Fırka Kumandanlığına -14 Temmuz 1919: Refet Bey'edir: Zirdeki telgrafnameyi muvafık görürseniz Selahattin Beye tevdi ve iblağ ve imba buyurunuz.

Mustafa Kemal

"Selahattin Beyefendiye: İstanbul'un mahsur muhitinden, mübarek sine-i millete gelmeniz ve rüfekai hamiyetinizin sahai azm-ü vatanperverisini teşrifiniz büyük bir meserretle karşılandı. Gaye-i mukaddesemizin tahsili uğrunda sepkedecek gayreti müşterekede Cenabı Hak cümlemizi zaferyab eyliyecektir. Gözlerinizden öperim." (1)

Ülkenin katı gerçekleri karşısında alınan cesur tutumlar sadece emperyalist işgalcileri ülkeden kovmakla kalmamış emperyalist işgale zemin hazırlayan saltanatı da yerle bir ederek halkın bağımsızlık tutkusunu gerçekleştirmiştir

Günümüzde sine-i millet sözcüğünü kullananlar büyük bir sahtekarlık içine düşmüşlerdir. Bu sözcüğü kullanan Türkeşlerin balonu kısa zamanda sönmüş veya sönmek zorunda kalmıştır.

MHP Genel Başkan Yardımcısı Sazak'ın öldürülmesinden sonra MHP'liler yurt çapında tepki adı altında geniş bir terör hareketine giriştiler ve bu arada birçok yurttaşımızı katlettiler. Aynı zamanda MHP'li parlamenterler sonradan dönmek zorunda kaldıkları "sine-i millet" yutturmacasının pususuna yattılar.

30 Mayıs Aydınlık; Ecevit: "Halkı zorbalıkla sindirmeye kalkışanlara demokrasiyi benimsemiş Türk milletinin sinesinde yer yoktur."

3 Haziran Milliyet: "MHP'li parlamenterler Genel İdare Kurulunda sine-i millete dönme konusunda karar alınıncaya kadar maaşlarını almamayı ve maaş çeklerini TBMM muhasebesine iade etmeyi kararlaştırmışlardır."

5 Haziran Aydınlık: "MHP'nin sine-i millet kararı AP grubunda 'saçma' olarak nitelendirildi."

7 Haziran Hürriyet: "MHP'li parlamenterler sine-i millete dönme kararlarında ısrar ederlerken İl Başkanlarının büyük çoğunluğu grubun meclis çalışmalarından çekilmesinin çok yönlü sonuçlar getireceği kuşkusunu belirttiler."

8 Haziran Aydınlık: "Sine-i millete dönüş'ün blöf olduğu ortaya çıktı. Dün bir basın toplantısı düzenleyen MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, Genel İdare Kurulu bildirisini açıkladı. Türkeş'in açıklamasında sine-i millete dönüş için diğer parti gruplarıyla işbirliği imkanları araştırılacağı ve Meclisi hemen seçime götürecek sayı temin edildiğinde sine-i millete dönüleceği bildirildi. Alpaslan Türkeş, MHP'li parlamenterlerin TBMM'ye hemen dönerek görevlerine başlayacaklarını da sözlerine ekledi."

8 Haziran Cumhuriyet: "MHP 'sine-i millet'e dönmekten şimdilik vazgeçti."

8 Haziran Tercüman: "Türkeş: Erken seçim için Mecliste yeterli sayı sağlandığı anda sine-i millete dönülmelidir."

"MHP lideri, parlamenterlerimiz TBMM'ye dönerek görevlerini sürdüreceklerdir" dedi.

MHP'nin bu konudaki sahtekarlığını basından alıntılarla günü gününe sergilemeye çalıştıktan sonra gerçeklere çıplak gözle bakmakta yarar vardır.

MHP kendisi ile yakın bağı bulunan cinayet örgütlerindeki kendilerine bağımlı kıldığı gençleri fikir ve mezhep ayrılığını öne sürerek bir dizi cinayete azmettirmiştir. Fakat aynı MHP 9 Haziran günü Tercüman gazetesinde Genel Başkanları vasıtasıyla aşağıdaki açıklamayı yapma hilekarlığını gösterebilmektedir:

9 Haziran Tercüman: "MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş: "Alevisiyle Sünnisiyle, doğulusuyla, batılısıyla bir olarak komünist ve bölücü oyunlarını bozmaya çağırmayı milli bir görev addediyorum."

Yukardaki demeci verdiği sırada bile kendisine bağlı faşist örgütler yurt çapında mezhep ve inanç özgürlüğü düşmanlığını körükleyip yurttaşları katletmekle meşgul idiler.

"Milli devlet, güçlü iktidar" sloganı atan MHP aslında yabancı sermaye talanına bekçilik ediyor. Yurdumuzun yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin emperyalistlere peşkeş çekilmesinin en saldırgan taraftarlığını yapıyorlar. Türkiye'deki emperyalist tahakkümün ve toprakağası zulmünün devam etmesi için bütün yurtsever halka saldırıyorlar. Ancak, bağımsızlık ve özgürlüğüne düşkün Türkiye'nin yiğit halkı hiç bir dönem olmadığı gibi bu dönem de zorbalığa karşı boyun eğmeyecek ve zorbalara şüphesiz sinesinde yer vermeyecektir.

(1) Nutuk: Cilt I, Sayfa: 47-52

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ZORBA İLE KOL KOLA YÜRÜNEREK ANARŞİ ÖNLENEMEZ

1.7.1980 günü akşamı saat 18'de Divriği'ye gelmesi gereken Mehmetçik Ekspresi 2.7.1980 günü saat 00.15'de geldi. İstasyonda tam 6 saat treni bekleyen yolculardan sinirlenenlerin sayısı ve sinir sonucunda bağıranların sayısı artıyordu. Yine de trenin gelmesi herkesi sevindirmişti. Saat 00.25'te hareket eden tren sabah 10.15 sıralarında Kayseri'ye vardı. Trenin Kayseri'ye gelmesiyle birlikte yolcularda bir huzursuzluk ve tedirginlik başladı. Neydi bu insanları tedirgin eden şey? Çoğumuzun tahmin ettiği gibi MHP'li zorbalardı bunca insanı tedirgin eden.

Kayseri'de trene 30 civarında MHP'li binmişti. Hepsi de teker teker trende bulunan insanları inceliyorlardı. Bıyığı nasıl, saçları nasıl, elbiseleri nasıl diye tek tek insanları süzüyorlardı. Trenin yol güzergahı MHP'lilerin barındığı ve kurtarılmış bölgeleri olarak bilinen yerlerdi. Komandolar her istasyonda, bekleyenlerle bağ kuruyorlar ve birkaç kişi iniyor yerlerine ise yenileri biniyor.

Tren Fakılı'dan hareket ettikten sonra komandolar taşkınlıklar yapmaya başladılar. Tren bir istasyonda durduğu zaman inip trenin camlarına yazılar yazıyorlardı. Bununla yolcuların tepkisini ölçmeye çalışıyorlardı. Ve insanlara, darağacına giden mahkuma celladın yaptığı gibi "hani sen ölmüşsün, bari elimde öl" dercesine davranıyorlardı. Aralarında konuşurlarken "Yerköy'de ineriz bir Hergün gazetesi alırız" diyorlar ve yolculara da dönerek "Nasıl, iyi gazete değil mi? Ha.." diye de soruyorlardı.

Tren Şefeatlı'ya yaklaşırken yoldan geçen 66 plakalı yeşil Renault marka bir arabadan trene mendil sallanmaya başlandı. Makinist mendil sallamaya cevap olarak korna çalınca, bu defa arabadan Üç Hilalli MHP'nin bayrağı sallanmaya başlandı. Bu araba treni Yerköy'e kadar takip etti. Yerköy'de arabadan 5 kişi inip trene bindiler. Trendeki gruptan adının Hasan olduğunu öğrendiğimiz bir kişinin sorumluluğunda bir grup kaldı.

Can güvenliklerinin olmadığını anlayan yolcular, her an bir saldırı bekliyorlardı. Biz kompartmanda iki kişi bulunuyorduk. Bizim genç ve iki kişi olduğumuzu gören bu kişiler kompartmanımıza girdiler. Aralarında konuşurlarken adının Cafer olduğunu öğrendiğimiz birisi, 20-22 yaşlarındaydı. Bir ara bana saati sordu, ben de söyledim. Daha sonra, adeta bende tabanca var, seni vururum dercesine tabancasını koluma değdiriyordu. İçerde olanları dışardakiler izliyorlardı. Yarım saat kadar oturduktan sonra "yolunuz azaldı" diyerek ayrıldılar. Ayrılmasına ayrıldılar da kompartmanın kapısına dikilerek bizi psikolojik baskı altına aldılar. Tren Kırıkkale'ye gelince bu gruptan çoğu trenden indiler. Ve istasyonun arkasındaki caddede ellerinde "MHP, ÜGD", "Başbuğ Türkeş" "Gün Sazaklar Ölmez", "Kana kan intikam" dövizleri bulunan 150-200 kişilik gruba katıldılar. Diğerleri ise Ankara'ya kadar geldiler.

Evet şimdi soruyorum.

Sivas'ta imtihanlara sokulmayan öğrencileri gözaltına alıp, öğrenim özgürlüğünü tehdit edenler mi sandıkların güvenliğini sağlayacaklar?

Çorum'da MHP'lilerin ihbarlarıyla aranıp, daha sonra bu çete tarafında yakılan evlerini söndürenlere baskı uygulayarak mı güvenlik sağlanacak?

Evde kitap bulundurana hakaret edip, kendisi evde olmadığı için eşi ve çocuğunu rehin alan polisler mi güvenliği sağlayacaklar?

Balgat'ta MHP'lilerle kol kola girip "Allahsız Kızılbaşları arıyoruz" diyenler mi güvenliği sağlayacak.

Beyler biraz utanın! Her akşam televizyondan 45 milyon insana yalan söylerken, hiç mi yüzünüz kızarmıyor, hiç mi utanmıyorsunuz? Anarşinin kökünü kazıdık diyorsunuz. Zorba ile kol kola yürünerek anarşi önlenemez. İç yıkıcılık yapanı koltuğunuzun altına alıp anarşiyi önleyemezsiniz. Devletin gücü onların hakkından gelecektir diyenlere soruyorum. Devletin treninde ölümle kol kola gelirken, sizler nasıl seçim bölgelerine gidip oy isteyeceksiniz. Hiç mi sıkılmayacaksınız? Anadolu'da bir laf vardır "Tavuğu, çalan da arıyor, yiyen de arıyor, sahibi de arıyor" Devleti şimdi siz de arıyorsunuz, biz de arıyoruz. Şunu unutmayın ki bu zorbalar güçsüzdür. Fakat halkın gücü o zorba gibi daha çok zorbaya yetecektir.

Bir Okuyucu

Düzce Öğretmenler Derneği açılmayacak mı

Düzce Öğretmenler Derneği MHP'li komandolar tarafından defalarca saldırıya uğradı. Öğretmenler tehdit edildi, dövüldü. Tepki görmeyen, suçüstü yakalanmayan bu saldırganlar daha da azdılar. Öğretmenler Derneği esas olarak MHP'li saldırganların yüzünden hâlâ kapalı tutuluyor.

Öğretmenler can güvenliğinin olmayışından derneklerini açamıyorlar. Bu ne biçim adalet, bu ne biçim demokrasi. Yüzlerce üyesi bulunan bu mesleki yasal kuruluşa kimse sahip çıkmıyor. Üzerinde düşünmüyor. Çaba sarfedilmiyor. Üç-beş zibidinin lafına bakıp, tehdidine boyun eğip dernek kapalı tutulur mu? Böyle demokrasi anlayışı olmaz. Devrimcilik ise hiç olmaz. Çünkü haklı bir zemin ortamı vardır Devletin kapatamadığı, yasal bir sakıncası olmayan, suçu olmayan bu dernek i birkaç çapulcunun saldırısı bahane edilip kapalı tutulamaz. Bu demokratik mevziler korunamazsa daha ne için nasıl mücadele edilecektir. İşte mücadele alanı şimdi burasıdır. Mücadele yürütülmelidir. Ancak öğretmenler sahte TKP'nin ve maceracıların etkinliğini kırarsa bu mücadele başarılı olur. Artık onların ne menem şey oldukları açığa çıktı. Yüzleri meydanda.

Tüm öğretmenler dağınıklığı giderip birleşmelidirler. Derneğin açılması ve korunması için grupçuluk yapmadan kibirlilik ortadan kaldırılarak eylem birliğine gidilmelidir. Şu unutulmamalı her şey mücadele edilerek kazanılır.

Bir Okuyucu

İfade vermeye geç kaldım diye hakarete uğradım

6.1.1980 tarihinde Divriği Merkez Karakoluna ihzarlı şahit olarak gittim. Saat 9.30'da karakola vardığımda orada bulunan uzatmalı Çavuş Süleyman bana hakaret etti. İçeri girer girmez "Neden geç kaldın ulan anasını avradını.." Uzatmalının bu sözü karşısında ben afalladım. Arabanın arıza yaptığını söyleyerek gecikmemin nedenini açıklamaya çalıştığımda da "Kes ulan kerhaneci, namussuz şimdi seni gebertirim" diyerek bir tokat attı. Daha da vurmaya çalışırken içeriye bir başçavuş girdi. Başçavuşun içeri girmesiyle, ben de daha fazla dayak yemekten kurtuldum. Oradan çıkınca yanımdaki er "Uzatmalının karşısında hiç konuşmayacaktın, o ne söylerse söylesin" dedi.

Ben daha sonra durumu savcıya bildirdim. Savcı gülerek "Ben onun hakkından gelirim" diyerek beni savdı.

Şimdi yetkililerden soruyorum. Ben katil değilim, anarşist değilim, terörist değilim. Suçum ifadeye biraz geç kalmak. Oysa ifadeyi ta saat 15.30'da verdim.

Eğer vatandaşın yanındaysanız bu uzatmalı hakkında gerekli kovuşturmayı başlatırsınız. Böyle kişilerle vatan beklenmez.

Bir Okuyucu

Kazım Sümer'i işkenceyle öldüren uzatmalı çavuş hakkında soruşturma bile açılmadı

13 Haziran 1980 günü, Ermenek'in Göktepe kasabasında Kazım Sümer adlı yurttaşı işkenceyle öldüren ve MHP'li olan uzatmalı Çavuş Abdullah Kalkan hakkında soruşturma bile açılmadı

13 Haziran 1980 günü amcasının oğlunu sormak, gerekçesiyle karakola çağrılan Kazım Sümer'in, elleri ve ayakları tüfek kayışıyla bağlanmış, ve feci şekilde işkence edilmişti. İşkenceden sonra yürüyemeyen Kazım Sümer evine kamyonla götürülmüştü. 21 Haziran 1980 günü komaya giren Kazım Sümer Ermenek Devlet Hastanesine götürülmüş, fakat yine MHP'li olarak bilinen Dr. Hakkı Polat tarafından hastanenin ilaçlı olduğu gerekçesiyle, hastaneye alınmamış, ve yarım saat sonra da bir yakınının evinde beyin kanamasından ölmüştü.

Kazım'ın annesi Hatice Sümer, komutanın doktora hastayı almaması icin telefon ettiğini söyledi. Çünkü hastaneye vardıklarında doktorun "Kominist değil mi hepsinin kökünü kazımak lazım, dayağı yerler kan beyinlerine yürüyünce buraya gelirler" vb. sözler ettiğini söylüyor.

Hatta aynı doktor otopsiden sonra, "beyin kebabı yer misiniz?" diyor. Olaydan sonra Ermenek merkezine alınan jandarma eri Alaaddin Yılmaz işkence yaptıklarını itiraf etmektedir. İşkenceye katılmayan onbaşı ise iki gün nezarete atılmıştır. Öte yandan 22.6.1980 günü otopsi yapılmasına rağmen, raporun 27.6.1980 gün, 1090 nolu koli ve 980/501 sayı ile 5 gün gecikerek Ankara'ya gönderilmesi, otopside alınan parçaların değiştirilme ihtimalini akla getiriyor. Daha önceden tayini çıkmış olan uzatmalı çavuş Abdullah Kalkan olaydan sonra palas pandıras kaçırılıyor. İki çocuklu bir inşaat işçisi olan Kazım Sümer'in cenazesi bütün engellemelere rağmen çevre köylerden gelen kalabalık bir halk topluluğu tarafından törenle kaldırıldı.

Ünal ERDOĞAN

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Faşistlerin Mecidiyeköy bölgesinde aralarında eski devrimcilerin de bulunduğu bir ölüm listesi hazırladıkları bildiriliyor

Demokratik Devrim Derneği eski Başkanının sağlık durumu iyiye gidiyor

Faşist katiller daha önce de İşler'in akrabası Sevinç Özgüner'i Mecidiyeköy'de öldürmüşlerdi

Doktor İşler'i yaralayanlar da Mecidiyeköy cinayet şebekesinden

İSTANBUL (ÖZEL)

KASIMPAŞA'da önceki akşam saat 18.00 sıralarında saldırıya uğrayan doktor Kemal İşler'in sağlık durumu iyiye giderken, bu olayın da Mecidiyeköy şebekesinin cinayetler zincirine bağlı olduğu sanılıyor. Doktor Kemal İşler, 23 Mayıs günü Mecidiyeköy'de öldürülen Tabipler Odası yöneticilerinden Doktor Sevinç Özgüner'in akrabası ve daha önce MHP'lilerin hazırladığı öldürülecek eski devrimciler listesinde yer alıyor.

KEMAL İŞLER KİMDİR?

Halen Taksim İlkyardım Hastanesinde bulunan Kemal İşler'in boynundan yaralı olduğu, hayati tehlikeyi atlattığı, ancak felç olma ihtimalinin bulunduğu bildiriliyor. İşler, 1970 öncesinde Demokratik Devrim Dernekleri Başkanlığını yapmış ve demokratik mücadelenin gelişmesine uzun yıllar katkıda bulunmuştu. İşler, 25 yıldır Kasımpaşa'da Doktor Sevinç Özgüner'le birlikte çalışmakta ve Kasımpaşa halkı tarafından çok sevilen ve sayılan bir doktor olarak bilinmekteydi. İşler, Mecidiyeköy cinayet şebekesinin faaliyet alanı içinde oturmaktaydı.

ÖLÜM LİSTESİ

Geçtiğimiz mayıs ayında Sevinç Özgüner'in öldürülmesinden birkaç gün önce, olay yerinin yakınlarında elinde listeyle dolaşan bir şahıs görüldü. Bu listede, eski devrimcilerden bir çok kişinin adı yer alıyordu. Kemal İşler'in de adının bu listede bulunduğu ve diğerleriyle birlikte hedef seçildiği kaydediliyor. Dr. Sevinç Özgüner'in öldürülmesinden bir hafta sonra, Levent'te Dr. Rauf Mutluay'ın evine bomba atılmıştı.

Siyasi Büro, Sovyetlerin müdahale edebileceğini ima etti

Polonya'da yükselen grevler yönetimi telaşa düşürdü

● Sovyet sınırında Lüblin kentinde ulaşım durdu.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'da 1 Temmuzdan bu yana yükselen grev dalgası Sovyet sınırında bulunan Lubnin kentinde ulaşımın tamamen durmasına yol açtı. Polonya Birleşik İşçi Partisi Siyasi Bürosu ise, yaptığı açıklamada, ülkede durumun "Polonya'nın müttefiklerini kaygılandıracak bir hal aldığını" belirtti,

İngiltere'de yayınlanan Daily Telegraph gazetesi de Polonya'da durumun, 1968 yılında Sovyet işgalinden önceki Çekoslovakya'nın durumuna benzediğini bildirdi. Polonya'da işçilerin açıkça siyasi ve iktisadi reform istediklerini kaydetti.

1 Temmuzda et fiyatlarına zam yapılması üzerine Lubnin kentinde demiryolu işçileri, şoförler greve gittiler. Pek çok dükkan kapandı. Warşova'dan Sovyetler Birliği'ne giden demiryolu Lubnin kentinde kesildi. Kentte yiyecek maddeleri ancak askerler tarafından dağıtılabiliyor.

Polonya'da işçiler ücretlerinin artırılmasını ve sorunlarıyla ilgilenilmesini istiyorlar. Daily Telegraph gazetesi işçilerin yalnızca ücretlerinin artırılmasını istemediklerini, aynı zamanda bağımsız sendika mücadelesi verdiklerini belirtti.

SİYASİ BÜRO'NUN AÇIKLAMASI

Olağanüstü toplanan Polonya Birleşik İşçi Partisi Siyasi Bürosu işçilerin derhal greve son vermesini istedi. Ancak grevler sona erdikten sonra işçilerin taleplerinin ele alınabileceğini ileri sürdü. İşçilerin taleplerini inceleyecek bir komisyon kurulacağını belirtti.

Afganistan'da kız öğrenciler Sovyet işgalini protesto için boykot yaparak direnişi sürdürüyorlar. Fotoğrafta Kabil'de bir grup direnişçi kız öğrenci görülüyor.

Afganistan'da işgale karşı direnen 250 kız öğrenci tutuklandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGANİSTAN'da Sovyet işgaliyle yönetime getirilen Babrak Karmel'e karşı kız öğrencilerin de direnişi sürüyor.

Geçen hafta Sovyet işgalini protesto ettikleri gerekçesiyle 250 kız öğrenci tutuklandı, 400'ü de okuldan atıldı.

Bu arada Babrak Karmel yönetimi yayınladığı bir bildiride okulların gelecek hafta açılacağını duyururken, kız öğrencilerin direniş eylemlerini sürdürmeye kararlı oldukları gelen haberler arasında.

Moskova Olimpiyatları başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYETLER Birliği'nin başkenti Moskova'daki Lenin Stadında, 80 ülkenin katılmasıyla 22. Olimpiyat Oyunları açıldı.

Belçika Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalini protesto eden ilk ülke oldu. Sovyet Televizyonu Olimpiyat Bayrağı altında törene katılan ülkeler geçerken başka resimler gösterdi.

Oyunların açılışı sırasında Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev bir konuşma yaparak, Olimpiyatların yürütülen barış çabaları sonucu açıldığını ileri sürdü. Brejnev, Olimpiyatların barış ve mutluluğun sağlamlaşmasında yardımcı olacağını söyledi.

Açılış törenine 16 bin sporcu katıldı. Sporcuların başında Afgan sporcuları yer aldı.

Olimpiyatlara, yetenekli sporcular yetiştiren ABD, Federal Almanya, Kanada, Japonya, Çin gibi ülkelerle beraber 60 ülke katılmadı.

Öte yandan Uluslararası Af Örgütünün Avusturya Şubesinin insiyatifiyle 18 bin kişinin imzaladığı bir dilekçe Sovyetlerin Viyana Büyükelçiliğine verildi. Dilekçede bütün siyasi tutukluların serbest bırakılması isteniyor.

IMF heyeti geldiği gibi sessizce gitti

IMF, hükümetin piyasaya 15 milyon daha sürmesini kabul etti

● Belçika'nın OECD çerçevesinde Türkiye'ye vereceği 300 milyon Belçika frangı tutarındaki kredi için anlaşma Ankara'da imzalandı.

ANKARA (ÖZEL)

DEMİREL hükümetiyle Uluslararası Para Fonu (IMF) arasında imzalanmış Stand-by anlaşmasının uygulanmasını gözden geçirmek üzere Türkiye'ye gelen IMF heyeti bir dizi temas yaptıktan sonra, geldiği gibi sessizce Ankara'dan ayrıldı. IMF heyetinin Ankara'da yaptığı temaslar sonunda, Türkiye hükümetinin şiddetli para sıkıntısının giderilmesi için 15 milyar liralık banknotun piyasaya sürülmesini uygun gördüğü öğrenildi.

Demirel hükümeti IMF'ye sunduğu niyet mektubunda piyasadaki parayı sistemli bir

(Devamı sa. 6, sü. 2'de)

Turgut Özal: "Enflasyon yüzde 55'e düşecek, bunu garanti ediyorum"

● "İstikrar programı olmasaydı, enflasyon yüzde 150 olacaktı"

● Turgut Özal 3 milyarlık bir borç ertelemesi bekliyor.

ANKARA (AA)

BAŞBAKANLIK Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal "24 Ocakta alınan ekonomik kararların başarılı sonuçlarının görülmeye başlandığını ve geçen yıl yüzde 100'e yaklaşan enflasyon hızının bu yıl yüzde 55'e düşeceğini" söyledi. Özal "Bunu garanti ediyorum" dedi.

Anadolu Ajansı muhabirinin sorularını cevaplayan Özal "istikrar programı tatbik edilmemiş olsa idi enflasyon hızının yüzde 150'yi aşacağını" söyledi.

Enflasyon hızının aylık yüzde 2,5 civarında gerçekleştiğini söyleyen Özal, toptan eşya fiyatlarındaki artışın yüzde 0,9 olduğunu ve bu rakama ilk olarak ulaşıldığını öne sürdü.

(Devamı sa. 6. sü. 6'da)

Güney Kore'de önde gelen 17 parlamenter tutuklandı

SEUL (AP/AA)

GÜNEY Kore Sıkıyönetim Komutanlığı, aralarında eski hükümet üyelerinin de bulunduğu 17 parlamenterin görevlerini kötüye kullandıkları ve siyasal ve sosyal disiplini bozdukları gerekçesiyle tutuklandıklarını bildirdi.

Geçen hafta da aynı gerekçeyle 5 bin kamu görevlisi işlerinden alınmıştı.

Tutuklanan siyasiler Cumhuriyetçi Demokratik Partisi, Yeni Demokratik Partisi üyeleridir. 3 kişi de eski Başkan Park Chung Hee'nin bakanıdır.

Geçen mayıs ayında 9 parlamenter tutuklanmış, ancak hükümeti destekleyeceklerini söylemeleri üzerine serbest bırakılmışlardı.

Kaçakçılık Dairesi, 85 tabanca yakalamak için 2,5 milyon lira harcamış

ANKARA (ÖZEL)

ALTI ay önce Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan yeni Kaçakçılık Dairesinin bu süre içinde 85 kaçak silah yakaladığı, bunları yakalayabilmek için ise 2.5 milyon lirayı istihbarat amacıyla harcadığı öğrenildi.

Yetkililer 2.5 milyon lirayla 170 kaçak

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

Sahte solcular, bir yurttaşa evini terketmesi için bu sabaha kadar süre tanıdı

● Ankara Mamak'ta oturan Mehmet Çatalkaya'ya "Ya evi terket, ya da 20 Temmuzda öleceksin" diye mektup gönderdiler.

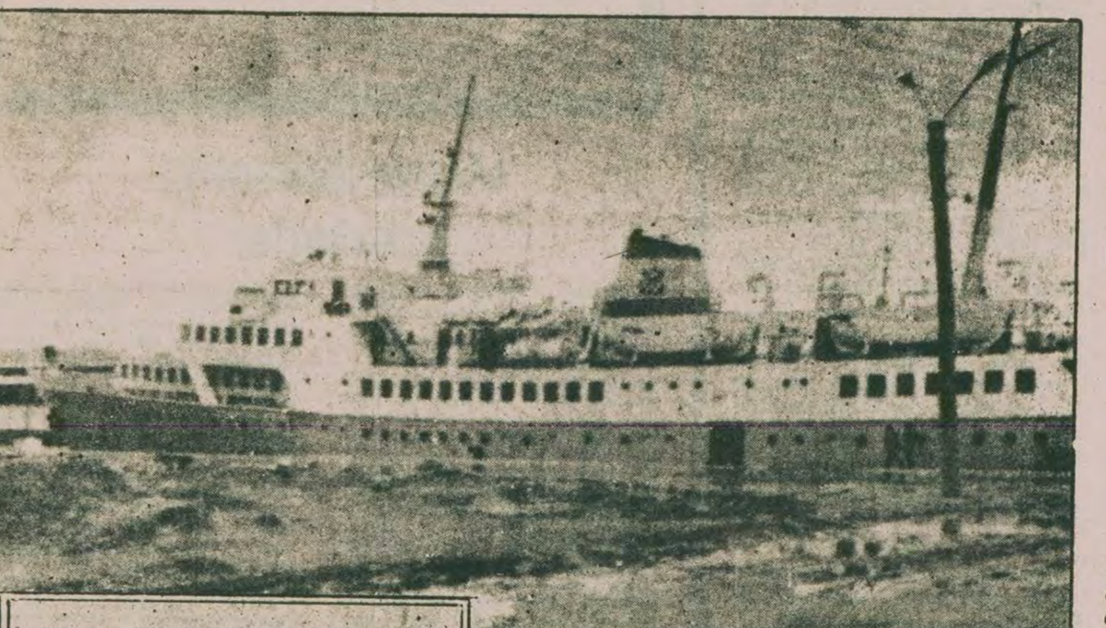
HABER MERKEZİ

ANKARA'nın Mamak semtinde oturan Mehmet Çatalkaya adlı yurttaşa bazı sahte sol gruplar tarafından gönderilen mektuplarda ve kapısına astıkları pankartlarda bildirilen süre bugün bitiyor. "Devrimciler", "Proletarya Sosyalistleri", "Yurtsever Devrimciler" gibi imzalarla gönderilen mektuplarda '20-22 Temmuz tarihine kadar evini terkedip başka bir yere taşınmazsa öldürüleceği' bildirilmişti. Tehdit mektuplarını gönderenler Mehmet Çatalkaya'nın kendilerini ihbar ettiğini öne sürüyor ve hakkında ölüm kararı alındığını bildiriyordu.

OLAYIN GEÇMİŞİ

Mamak Esentepe'de oturan ve ASU'da çalışan Mehmet Çatalkaya üç çocuk babası ve 50 yaşlarında bir emekçidir. On yıl kadar önce asfalt yolun tahrip edilmesi ile ilgili bir konuda baz kimselerle anlaşmazlığa düşmüş ve bu olay yüzünden bir ay kadar da hapse mahkum edilmişti. Mehmet Çatalkaya'nın bu kişilerle olan anlaşmazlığı bugüne kadar da sürüp gitmiş. Çatalkaya bu kişiler tarafından birçok defalar yolu kesilerek dövülmüş-

(Devamı sa.6, sü.2'de)

Uzun bir süreden sonra yeniden gelişmeye başlayan Türkiye-Yunanistan turizm ilişkilerine bağlı olarak sefere başlaması kararlaştırılan Gemlik Gemisi, Rodos'a yaptığı ilk sefer sırasında şoven Rumların saldırısına uğradı ve seferini uzun bir gecikmeden sonra tamamlayabildi

Rallis, Rodos seferleri konusunda seyahat acentalarına güvence verdi

ANKARA (ÖZEL)

YUNANİSTAN Başbakanı Yorgo Rallis, kendisinden turistlerin Rodos Adasından güvenlik içinde ayrılmalarının sağlanmasını isteyen Uluslararası Seyahat Acentaları Birliğine Rodos'taki olayların devam etmeyeceğine dair güvence verdi.

Marmaris-Rodos seferlerini yapan Gemlik vapuruna karşı Rodos'ta gösteriler yapılması, bu yüzden turistlerin gemiye inip binmekte güçlük çekmesi üzerine Uluslararası Seyahat Acentaları turistlerin güvenliğinin sağlanmasını istemişti.

Gemlik'in Marmaris-Rodos seferlerinin düzenli olarak devam ettiği bildiriliyor.

Feyzioğlu: "Fatsa'da maskeli muhbir kullanılmasını tasvip etmiyorum"

ANKARA (ÖZEL)

CGP Genel Başkanı Turan Feyzioğlu dün Ankara'da düzenlediği basın toplantısında "Atatürkçü devlet anlayışı, devlet gücü dışında hiç bir silahlı güce göz yummaz. Türkiye'nin hiç bir köşesinde, herhangi silahlı bir örgütün, bir ili, bir ilçeyi, bir köyü veya mahalleyi denetimi ve tehdidi altında tutması kabul edilemez" dedi.

Feyzioğlu muhabirimizin "Fatsa'da maskeli muhbirler kullanılmasını nasıl karşılıyorsunuz' şeklindeki sorusuna şu cevabı verdi: "Bunları tasvip etmiyorum. Her gelen iktidar kendine yakın grupları himaye edegelmiştir. Töb-Der gitmiş yerine Ülkü-Bir gelmiş, Pol-Der gitmiş yerine Pol-Bir gelmiştir. Sonuçta da işler bugünkü noktaya gelmiştir."

Sıkıyönetimde görevli 66 hakim savcı ve müşavirin görev yeri değiştirildi

ANKARA (ÖZEL)

SIKIYÖNETİM mahkemelerinde görevli müşavir, savcı ve hakimler arasında geniş çaplı değişiklik yapan bir kararname Resmi Gazetede yayınlandı. İstanbul'dan 1, Adana'dan 6,

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

Bolivya'da darbeciler, silahlı sivil faşistlerle işbirliği halinde bütün ilericilere karşı yeni operasyonlar düzenliyorlar. Fotoğrafta bir grup sivil ve asker faşist, işçilerin yönetimindeki "El Diario" gazetesini basmaya giderken görülüyor.

Latin Amerika ülkeleri, darbecilere şiddetli tepki gösteriyor

Bolivya'da faşist darbeye karşı direniş başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BOLİVYA'da faşist askerlerin darbe yapmasından sonra Garcia Meza Devlet Başkanı olurken, sendikalar ve öğrenciler, yeni yönetime karşı direnişe geçti.

Meza başkanlığındaki yönetim, başa geçer geçmez sendikaların faaliyetlerini yasakladı. Darbe sırasında da bir sendika lideri öldürülmüş, ikisi de kaçırılmıştı.

Bu arada And ülkeleri Bolivya'da yapılan darbeyi şiddetle kınadı. Bütün Latin Amerika ülkelerinde 27 Temmuzda Bolivya darbesini kınamak için genel greve gidileceği bildirildi.

Öte yandan ülkenin güneyindeki madenlerde çalışan işçiler işi durdurarak, maden tesislerini işgal ettiler. Madencilerin direnişi üzerine Meza yönetimi bölgeye çok sayıda tank ve asker sevk etmeye başladı.

Garcia Meza, 1979 Kasımında Albay Natusch önderliğinde yapılan darbenin planlayıcılarındandı. Meza Başkanlık seçimlerine de karşı çıkmış, seçimlerden sonra, hiç bir adayın yeterli oyu alamaması üzerine darbe yapılacağını birçok kez ima etmişti.

Bolivya'yı şimdi, Meza'nın başında bulunduğu 3 kişilik faşist bir cunta yönetiyor.

TRT, tartışma sonucu arkadaşları tarafından vurulan polisin teröristlerce öldürüldüğünü ileri sürdü

ANKARA (ÖZEL)

TRT arkadaşlarıyla arasında çıkan bir tartışmada öldürülen polis memurunu "kimliği belirlenemeyen üç teröristin öldürdüğünü" ileri sürdü. Ahmet İhsan Sözer adlı polisin öldürülmesiyle ilgili olarak TRT'nin dün sabah 07.30 haber bülteninde yer alan haberde şöyle denildi:

"Ankara'nın Dikmen semtinde dün gece bir polis memuru şehit edildi. Ankara Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, dün gece evinin bahçesinde oturmakta olan 2. Şube-

(Devamı sa. 6. sü. 5'de)

bu köseden...

Baş çelişme üzerine

Gün Zileli

En şiddetli çelişme her zaman baş çelişme midir? Ya da baş çelişmeyi her zaman en şiddetli çelişmenin hangisi olduğuna bakarak tespit edebilir miyiz?

Birçok devrimci, baş çelişme ile belli bir anda en şiddetli bir şekilde kendini gösteren çelişmeyi birbirine karıştırdıkları için yanılgıya düşmekte ve hatalı bir siyasi çizginin peşine takılabilmektedirler.

Örneğin, birçok iyi niyetli devrimci arkadaşın şöyle diyebildiğini duyuyoruz: "Bugün Türkiye'de oligarşi ya da faşizmle olan çelişme kendini en şiddetli biçimde ortaya koymuyor mu? Öyleyse nasıl olur da Rusya ile olan çelişme baş çelişme ilan edilebilir?" İşte yanılgı buradan başlamakta ve birçok devrimci, görünürdeki ve belli bir andaki duruma kapılarak süreci belirleyen baş çelişmeyi unutmaktadır. Zaten eğer baş çelişmeyi, çelişmenin belli bir andaki şiddetine bakarak belirlemek doğru olsaydı, iş kolay olurdu ve o zaman durumu daha derinlemesine tahlil etmesi ve halka anlatması gereken bir öncüye ihtiyaç kalmazdı. Oysa mesele bu kadar basit değildir.

Tarihteki bazı örneklere bakmak öğretici olacaktır. Örneğin Paris Komünü ayaklanmasından önce en şiddetli çelişme Fransa ile Prusya arasındaydı. Burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişme aynı şiddette değildi. Ama süreci belirleyen baş çelişme buydu. Yani ne olursa olsun her şey gelip bu iki sınıf arasındaki mücadelede düğümleniyor ve diğer bütün çelişmeler bu mücadeleye tabi oluyorlardı. Nitekim, Prusya'nın Fransa'yı işgalinden sonra meydana gelen Paris Komünü ayaklanması bu durumu apaçık ortaya koydu. Bütün güçler, burjuvaziyle proletarya arasındaki mücadeleye göre saflaştı.

I. Dünya Savaşı sırasında baş çelişme, dünya tekelci burjuvazisi ile proletaryası arasındaydı. Ama bu, başlangıçta en şiddetli çelişme değildi. En şiddetli çelişme savaşın başlarında emperyalist ülkelerin tekelci burjuvazileri arasındaydı. Esas saflaşmanın emperyalist burjuvazi ile proletarya arasında olması gerektiğini söyleyen devrimciler azınlıkta kalıyorlardı. Savaş çıktığı zaman bu gerçeği meydanlarda söyleme cesaretini gösteren Bolşevik hatipler yoksul kitlelerin "yuha"ları ile karşılaşıyorlar ve dövülüyorlardı. Büyük çoğunluk, kendini emperyalistlerarası saflaşmanın havasına kaptırmıştı. Bu havadan kendini kurtarabilen sadece bir avuç Marksist olmuştu. Ama tarih, onları haklı çıkardı. I. Dünya Savaşı, proletaryanın burjuvaziyi devirdiği Sovyet devrimi ile noktalandı. Aralarında çatışan emperyalistler, sonunda birleşerek proletarya devrimine saldırdılar.

1931 yılında Japonya, Çin'in uzak bir köşesindeki Mançurya'yı işgal ettiğinde kimsenin aklına,esas saflaşmanın Çin milleti ile Japon emperyalistleri arasında olduğunu ilan etmek gelmiyordu. O sırada Çin'de Çan Kay Şek'in güçleriyle halkın güçleri arasında şiddetli bir içsavaş hüküm sürüyordu. Buna rağmen ÇKP, baş çelişmenin artık Japonya ile Çin arasındaki milli çelişme olduğunu belirledi. Bütün stratejisini buna göre çizdi ve ısrarla milli birleşik cephe çağrısı yaptı. Ama 1938 yılına kadar iç çatışma bütün şiddetiyle devam etti. Herhalde o günlerde biri çıkıp "En şiddetli çelişme Çan Kay Şek iledir, öyleyse baş çelişme de budur ve biz Japonlarla değil, Çan Kay Şek'le kapışmayı sürdürelim" deseydi bu, Japonların ilerlemesini kolaylaştırmaktan başka bir sonuç vermezdi.

Türkiye'ye gelelim. Bugün için iç çelişmenin dış çelişmeye göre daha şiddetli olduğu söylenebilir. (Dış çelişmenin şiddetlenmesi, dıştaki emperyalistin ani bir darbe, müdahale ve işgali ile meydana geldiğinden bu ana kadar dış çelişme kendini iç çelişme kadar belirgin bir şekilde göstermez. Örneğin Afganistan'da Taraki'nin darbesini yaptığı ana kadar Rusya'nın müdahalesi kendini şiddetli bir şekilde ortaya koymamıştı. Ama bu darbeyle birdenbire her şey apaçık ortaya çıktı) Saflaşmalar bugün esas olarak iç çelişmeye göre olmaktadır. Ama bu durum geçicidir. Sürecin temelinde yatan ve onu belirleyen, 1974 yılından bu yana milli çelişmedir. Bu milli çelişme eninde sonunda Türkiye'deki siyasi saflaşmayı da belirleyecek, Türkiye halkı ile Sovyetler Birliği ve uşakları açıkça saflaşacaklardır. İç çelişme şiddetini gittikçe kaybedecektir.

Bu gerçeği bugün öncü parti görebilmekte ve halka ısrarla anlatmaktadır. Hak ise bunu henüz açıklıkla görememektedir. Ancak, olayların gelişmesi halkın da görmesini sağlayacaktır. Önemli olan bunu bugünden tahlil edip güçleri ve halkı ona göre hazırlamaktır. Herkesin düşmanı açıkça gördüğü ve safını belirlediği şartlarda bu gerçeği belirtmenin fazla bir değeri olmayacaktır. Ordu geçtikten sonra borazan çalmanın bir faydası yoktur.

40 YILLIK FİYAT ARTIŞLARININ GÖSTERDİĞİ 2

MEHMET BETİL

1970 yılından itibaren geri iç üretim ilişkilerinin yol açtığı üretim gerilemesi Batı' nın buhranıyla iç içe Türkiye' yi bugünkü şartlara getirdi

Üretimin önündeki engel köhnemiş iç ve dış üretim ilişkileridir

● Türkiye'deki enflasyon olayı sadece içsel bir olgu değildir. Soruna derinliğine bakıldığında temelinde Batı'daki ekonomik buhran ve Sovyetlerin dünya çapında giriştikleri hegemonya mücadelesinin yattığı görülür

TÜRKİYE'de, 1970 yılı başından itibaren, köhnemiş iç üretim ilişkilerinin (1) sebep olmaya başladığı üretim gerilemesinin yol açtığı ekonomik buhranla, Batı ekonomilerinin içine düştükleri buhran iç içe gelişmeye başlamıştır. Batının içine düştüğü buhranla birlikte, iki süper devlet arasındaki ilişkide o tarihe kadar hakim olan nispi istikrar, yerini giderek şiddetlenen bir hegemonya mücadelesine bırakmıştır. İşte Türkiye'deki hayat pahalılığı meselesini kavramak için bütün dikkatlerimizi bu olgu üzerinde yoğunlaştırmalıyız

DÜNYADA BUHRAN YÜKSELİYOR

1970 yılı başından itibaren ABD ve Batıda üretim bolluğu veya kapasite fazlasından kaynaklanan buhranın giderek şiddetlendiği görülmektedir. Sovyetler Birliği'nde de bir buhran vardır. Ama kökeninde üretim yetersizliği yatmaktadır. Üretim yetersizliği, bu ülkeyi hegemonya peşinde koşmaya zorlamakta, hegemonyacılık ise "önce silah sonra tahıl" siyasetini zorunlu kılmakta ve neticede zorunlu ihtiyaç maddelerinde giderek büyüyen üretim yetersizliği, silah üretiminde de büyük bir bolluk ortaya çıkmaktadır.

Yayılma ve nufuz alanlarını genişletme isteği, Sovyetler Birliği için iradi ve denetim altına alınabilecek bir konu olmaktan çıkmış ve muhakkak, kaçınılmaz olarak ulaşılması gereken bir hedef haline gelmiştir.

Üretim yetersizliğinin özünde ise üretim ilişkilerinin gelip tıkandığı gerici nokta yatmaktadır. Bu gerici ilişkiler Moskova'yı saldırgan olmaya zorlamakta ve dolayısıyla dünya hammadde ve insangücü kaynaklarıyla, pazarlarının yeniden paylaşılmasını istemektedir.

HAYAT PAHALILIĞININ KAYNAĞINDA EMPERYALİZM VAR

ŞİMDİ, eski güçlü emperyalist ABD ile yeni yetme emperyalist SSCB arasındaki hegemonya mücadelesine yol açan bu durumun, Türkiye'deki hayat pahalılığının odak noktasında yattığını görmek zorundayız. Evet, Türkiye'deki üretim gerilemesi, Türkiye'nin kendisi için fazlasını değil de, diğer ülkelerin arz edebileceği malları üretmemesinden ve diğer ülkelerin ürettiği malları satın almak mecburiyetinde kalmasından veya, bunları Türkiye'de birleştirmesinden kaynaklanıyor.

Doğru yöntem, gerçekten ve uygun olarak yapılmayacaklar hariç, her ülkenin büyümek ve yeniden üretimi genişletmek için kendi gücüne güvenmenin bir aracı olarak kendisi için en fazlasını üretmesi, mümkün olduğu kadar bağımsız çalışması, başkalarına bağımlı olmamayı ilke edinmesidir. Bunu yapmadığı için Türkiye bugün bağımlı olduğu Batı dünyasında yükselen buhranın bütün sıkıntılarını çekiyor. Bugün Türkiye halkının yaşadığı fiyat artışlarının veya üretim gerilemesinin tohumları, "her mahallede bir milyoner" sloganıyla 1946'larda atılmıştı. Şimdi dikenler büyümeye, faydalı ot ve ürünlere de hayat hakkı tanımamaya başladı. Fiyat artışlarının özünde, odak noktasında bugün bu mesele var. Bunu iyi tespit edelim.

Öte yandan Sovyetler Birliği'nin yayılmacı siyaseti, bugün Türkiye'deki fiyat artışlarında önemli bir rol oynamaktadır. Ve bu rol giderek büyümeye başlamıştır. Hatırlayınız. Doğu Berlin deki Sovyet beşinci kolundan "düşmanın can damarları olan Kamu İktisadi Teşebbüslerini ele geçirelim" talimatı bir yıl önce gelmişti. Burada hedefin işçi haklarını korumak değil, üretimi baltalamak olduğu açıktır. Enflasyonun anası ise gerileyen ve baltalanan üretimdir. CHP iktidarı sırasında kömür madenleri hesap yapılmadan ve önlem alınmadan devletleştirilmiş ve üretim bir önceki yıla göre yüzde 20'ye yakın gerilemişti. Ne oldu? 1979 yılı Ağustos ayında tonu 3300 liraya satılan linyit, 1980 Şubatında 7500 liraya bubulunur oldu. Kimdi CHP'ye bu aklı veren? 1977 yılında başlayıp aylarca süren, konu işçileri sefalete mahkum eden şey, tıpkı keçi boynuzu çiğnemeye benzeyen durum, Mess-Maden-İş toplusözleşme görüşmelerinin uzamasına yol açan hedef, gerçekten işçi haklarının savunulması mı? yoksa üretimin baltalanarak Türkiye'deki istikrarsızlığın körüklenmesi miydi? Sovyetlerin yayılmacı siyasetini kavramadan, bu görüntülerin arkasındaki özü yakalamak hakikaten zordur. Terörün de bir ayağı Sovyetler Birliği'dir ve terör yoluyla da üretim engellenmektedir. Ve görünen odur ki giderek daha fazla engellenecektir.

Moskova'nın, Türkiye'de üretimin istikrara kavuşmasını istemediği o kadar açıktır ki, bu hesabı hemen hemen her konudaki tutumuna yansıyor. Kendisi Batıdan kredi alırken, Türkiye'nin almasına tahammül edemiyor, ve Türkiye'yi 1980 yılında Batı emperyalizminin tuzağına bir keke daha düşmekle itham ediyor. Türkiye, Sovyet saldırganlığına karşı uyanıklık gösterip, tedbirleri artırmaya yönelince, Sovyetlerin "nükleer mezarlık yaparım, ha" tehdidiyle karşılaşıyor.

Oysa, bugün Batıdan gelen askeri ve iktisadi yardımın esas karakteri, ne Sovyetlere karşı saldırganlık, ne de Türkiye'yi daha fazla sömürmektir. Tersine Türkiye'nin hem askeri, hem de iktisadi bakımdan kendi ayakları üstünde durmasına biraz katkıda bulunmaktır. Çünkü, Sovyet tehdidi önünde Batı ile Türkiye'nin kaderi birleşmiştir.

SONUÇ

TÜRKİYE'deki enflasyonun kaynağında, Amerika ile Rusya'nın hegemonyacılığı ve hegemonya mücadelesi vardır. Ve Sovyetler Birliği'nin rolü hızla yükselmektedir.

Enflasyonun önü üretimi artırarak alınabilir. Türkiye'de üretimin önündeki engel, köhnemiş olan iç ve dış üretim ilişkileridir. Ancak, refahını artırmaya kararlı olan Türkiye halkı, bu köhne ilişkilerin yerine yenisini getirecektir.

BİTTİ

(1) Üretim ilişkileri derken, üretim araçlarının mülkiyeti, emek sürecindeki ilişkileri ve maların dağıtım sürecini kastettiğimize göre, bugün bu unsurlar arasında şunların köhnediğini tespit ediyoruz: Türkiye'de toprak mülkiyeti köhnemiştir. Hem üretim, hem verim artışı, hem tarım kesiminde, hem de sanayide toprak ağalığının tasfiyesiyle mümkündür. Bu unsurlardan vergi alınması bile ekonomik faaliyetlerde nispi bir düzelme sağlayabilecektir. Türkiye'de malların dağıtımı, hizmetin ötesinde, dağıtanlar için, büyük bir spekülasyon ve rant kaynağıdır. Bu durumda hem iç, hem de dış ticaretle uğraşan küçük ama güçlü bir azınlık vurgun vurup, çok büyük rantlar elde etmekte, buna karşılık vergi ödemektedir. Köklü değişiklikler bir yana, bunlar vergi ödemelidirler.

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

Doğu kıtlık tehlikesi ile karşı karşıya

● Kars, Erzurum, Ağrı ve çevrelerinde kuraklık artıyor. Doğu Anadolu Bölgesinde inceleme yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Külahlı, bu bölgeye son iki aydır yağmur yağmadığını, üreticinin zor durumda kaldığını belirterek, "Hükümet mağdur olan çiftçiye elini uzatacaktır" dedi.

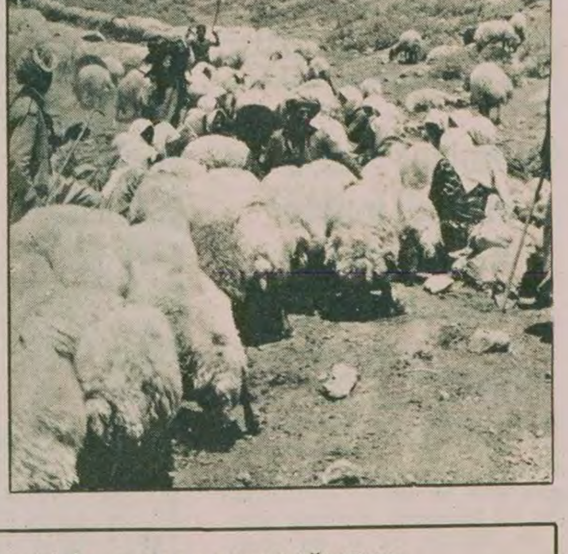
ANKARA (GHA)

Doğu Anadolu'da bir süredir incelemeler yapan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Cemal Külahlı, Kars, Erzurum, Ağrı ve çevrelerinde kuraklık görüldüğünü belirtti ve çiftçinin mağdur olmaması için yeni kararlar alındığını söyledi.

Bakan Külahlı Doğu bölgesinde ilgili kuruluş yetkilileriyle bir toplantı yapıldığını belirterek şunları söyledi.

"Hükümet tarafından çıkartılacak bir kararname ile Devlet Demiryollarından ucuz vagon tahsis edilecektir. Yem, yemlik, ot fazlası, kaba yem fazlası, bu bölgeye sevk edilecektir. Çiftçilerin kredi borçları ertelenecektir. F bölgedeki hayvanların Et Balık Kurumu tarafından değer fiyatı ile alınması sağlanacaktır.

"Yukarıda belirtilen tedbirlerin bölgede az da olsa üreticiye ferahlık sağlayacağına inanıyoruz. Ayrıca canlı hayvan ihracı konusu bu vesile ile bir kere daha gözden geçirilmiş olacaktır. Bu konuda da yerinde incelemeler yapılmaktadır."

GÜNDEM dışı

"İdeoloji ve ideal"

Nazlı Ilıcak Tercüman gazetesinde Gülcügil'i savunmaya hasrettiği yazısında şunları söylüyor:

"Sağdaki gençlerin hareket noktası devleti yıkmak ve bölmek değil, devlete sahip çıkmak, memleketi komünizmin pençesine düşmekten kurtarmaktır..."

(Başka gayeleri yok mu acaba? Örneğin; faşizm hevesleri gibi...)

"Bu temel ideoloji aynı zamanda Anayasanın öngördüğü prensiplerle de mutabakat halindedir..."

(Hangi Anayasanın? Ilıcak'ın sık sık değiştirilmesini istediği Anayasanın. Bizim bildiğimiz Anayasa millete meşruluğunu kaybeden hükümetlere karşı direnme hakkını vermiştir, ama kimseye milletin yarısını "komünist, bölücü" diyerek ardından da "katli vaciptir" diye fetva çıkarma hakkını vermemiştir. Bu mutabakatı Ilıcak bulsa bulsa geçenlerde Osmanlıların birliğini sağlayan uygulama diye örnek gösterdiği kardeş katlini meşrulaştıran Fatih Kanunnamesinde bulabilir.)

"Yalnız şu hususu belirtmekte fayda vardır: Gençlerin bu milliyetçi hislerini istismar ederek onları kardeş katliamına sürükleyenler demokrasi harici çözümlere yönelenler mevcut ..."

(Kimdir bunlar, açık konuşalım. Çünkü "Ainesi iştir kişinin lafa bakılmaz". Kimdir gençleri kardeş katliamına sürükleyenler, kimdir demokrasi dışı yollar arayanlar? Yol bu olduktan sonra söylenenlerin ne değeri var. Demek ki ortada söylenenden başka amaçlar bulunuyor.)

Nitekim, Ilıcak, bunları söyledikten sonra Hitler'in gençlerin kalbini "vatan sevgisiyle" doldurduktan sonra, bu "temiz sevginin" nasıl mütecaviz bir hal aldığından bahsediyor. Ve şöyle diyor: **"İdeoloji, yavaş yavaş müsamaha vasatını yıktı, insanca duyguları yok ederek gençleri robotlaştırdı. Bir başka deyişle ideoloji, idealin (mefkurenin) yerini aldı"...**

Şimdi Alman emperyalizminin Büyük Alman İmparatorluğu "ideali" ile, Hitler'in ırkçı ve savaşçı ideolojisi arasındaki kopmaz bağı bir kenara bırakalım. Bu yanlışlığı Ilıcak'ın çok bilmişliğine verelim. Olayı Ilıcak'ın mantığıyla sürdürelim;

– Kardeş katlini teşvik eden, demokrasi harici yollar arayanların ideolojisi bugün müsamaha vasatını geçti mi geçmedi mi?

– Adını açıkça koymadığımız bu kardeş katillerinin ürünleri olan 8-9 kişiyi öldürmüş, "daha da öldürsem doymam" diyen robotlaştırılmış gençler ortada değil mi?

– Durum böyle ise ve "Türkiye'nin sıkılan yumruklar değil, dostça kenetlenmiş eller" ülkesi olması için bu ideolojinin üzerine yürümek ve Türkiye'yi de gençleri de bundan kurtarmak gerekmez mi?

Teşekkür ve karşılığı

Salihli'de hapishanedeki komandolar Hergün gazetesine bir mektup göndermişler. Hergün de bunu basmış. Mektuba göre, cezaevindeki komandolar 'Bütün güçlüklere karşı koyarak davalarını sürdürmekte kararlıymışlar".... Ve "Kendilerine yardımı esirgemeyen bütün cezaevi personeline teşekkürü borç" biliyorlarmış.

Eh, bu kadar yardım olduktan sonra, yakında bir toplu firar olayını da Salihli'den işitirsek şaşmayalım...

1980 TÜRKİYESİNDE BİR KURAN KURSU İLANI

KOCAELİ

MERKEZ [illegible] Fatih Camii ve Kur'an Kursu [illegible]

MERKEZ Gültepe Mah. Merkez Kız Kur'an Kursu.

MERKEZ Döngel Köyü Camii ve Kur'an Kursu, Tel: 14307

GEBZE Merkez Kur'an Kursu

GÖLCÜK Hamidiye Kur'an Kursu

TEKİRDAĞ

Maliye Bakanlığı ve sakatlar

Maliye Bakanlığı sakatların vergiden muaf tutulmaları için yeniden muayeneye tabi tutulacaklarını açıkladı. Bu tebliğe göre sakatlık istisnasından el ve ayaklarından birisinden ya da ikisinden yoksun olanlarla, iki gözü kör ve dilsiz olanların yararlanabilecekleri. Bunların dışında kalan sakatların işi zor. Bunlar önce Bakanlıkça bastırılacak özel raporla kurullarına sevkedilecekler. Sakat vatandaş, nüfus kağıdı sureti ve çalıştığı iş yerinde işinin erbabı olduğunu gösteren belge ile Vergi Dairesine dilekçe ile başvuracak. Vergi dairesi sakat vatandaşı, Bakanlığın hazırladığı özel raporla birlikte tam teşekküllü devlet hastanesine sevk edecek. Sakat vatandaş raporunu hastanede doldurttuktan sonra tekrar gerisin geriye vergi dairesine dönecek... Rapor tamamsa iş bitti. Ama şüphe uyandıran bir durum varsa konu bakanlığa intikal ettirilecek. Ve koskoca Maliye Bakanlığı bu vatandaşın gerçekten sakat olup olmadığını araştıracak.

Tabii bu uygulama iş bulup da çalışabilen sakat vatandaşlar için uygulanacak. Görüldüğü gibi devlet sakat bir vatandaşın vergiden muaf olması konusuna gelince son derece hassastır. Sakat vatandaş sakat olduğuna bakılmadan kapı kapı dolaştırılmaktadır. Türkiye'de 900 milyar lira vergi dışı kazanç varmış... 600 milyar kara servet her türlü kanunsuz ve kitapsız işlerle bir köşeye yığılmış... Bunlar Maliye Bakanlığını ilgilendirmez....Ama sayıları bilemediniz birkaç bin civarında olan iş bulup da çalışabilen sakat vatandaşa gelince işin rengi değişir. Devlet tek kuruş hakkını bırakmaz. Vergi denince akla ilk ve son gelen ücretliler değil mi nasıl olsa...

Şimdi bir de İş Kanununun hükümleri vardır. Şöyle der İş Kanununun 25. maddesi; yüz işçiye kadar işçi çalıştıran işyerlerinde her elli kişiye karşılık bir sakat, işçi sayısının yüzün üzerinde olması halinde her yüz işçiye iki sakat çalıştırmak zorunludur. Ve bununla da kalınmamış, Kanun Çalışma, Adalet, Sanayi, Ticaret, Milli Eğitim, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Ulaştırma Bakanlıklarına sakatların hangi iş kollarında ve hangi işlerde çalıştırılacağına ve bağlı olacakları özel şartlar ile ücretlerinin tespit edilmesi için yönetmelik hazırlama görevini vermiştir. Bu kadar Bakanlık da bir araya gelerek çeşitli yönetmelikler hazırlanmıştır. Kağıtlar üzerinde bütün güvenceler ve haklar vardır... Peki şimdi bir sakattan alacağı 1000-2000 lira vergiyi düşünen bunun için binbir formalite getiren hükümet ve yetkililer... Söyleyin bakalım, İş Kanununun 25. maddesine göre Türkiye'de kaç sakata iş imkanı vardır? Kaç sakat kanunların kendisine verdiği ve sizin de uygulamak zorunda olduğunuz haklardan yararlanabiliyor? İş bulup da çalışabilen sakat sayısı bütün sakatların içinde kaçtır acaba? Bir de zahmet edip bunu araştırıp, açıklasanız ya...

Gözden kaçmayanlar

Belediyelerin başına eksikmiş gibi bir sorun daha çıktı. Bazı büyük şehirlerimizde Hayvanat Bahçeleri vardır. Et fiyatlarındaki artışlardan sonra buralardaki et yiyen hayvanları beslemek sorun olmuş. Belediye para, hayvancağızlar da yiyecek sıkıntısı içine düşmüş. Belediye yetkilileri gazetelere ilan vererek at ve eşek eti satın almak istediklerini duyurmuşlar. Ama bugüne kadar da cevap çıkmamış. Bizce cevap çıkmamasının iki nedeni var. Ya bugüne kadar kesilip sucuk yapıla yapıla kesilecek at ve eşek kalmadı veya şayet hâlâ kaldıysa bunları sucukculara satmak hayvanat bahçesine satmaktan daha kârlı... Ekonominin kanunu böyle var mı itarazı olan?...

Kaçakçılık...

(Baştarafı 3. sayfada)

silahın karaborsadan temin edilebileceğini belirterek, "Masrafı bile karşılamıyor" diye konuştular.

İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Durmuş Yalçın altı ay kadar önce Asayiş Dairesini ikiye ayırmış ve yeni kurulan Kaçakçılık Dairesinin başına da Metin Aksoy getirilmişti.

Kaçakçılık konusuyla ilgilenen bazı yetkililer, Daire ve Başkanın çalışmalarını eleştirerek şunları söylüyorlar:

"Kaçakçılık bir uzmanlık dalıdır. Bu işler torpille yürümez. Daire Başkanı Yurt dışında gezmekten, içerdeki gelişmeleri izleyemiyor. 85 tabancayı yakalamak için harcanan 2,5 milyon liralık istihbarat parasıyla karaborsadan kaçak 170 tabanca alınırdı."

Apocular...

(Baştarafı 1. sayfada)

re köylerden Papazların adamlarının Apoculara yataklık yaptıkları biliniyor.

Bundan 10-15 gün önce Narlı da tamircilik yapmakta olan Apocu Bektaş Göksungur'un, "Narlı'da temizlenecek birkaç kişi kaldı" dediği de bildiriliyor.

Yurtsever öğretmen İnan Özdemir'in cenazesi ise memleketi olan Malatya'da toprağa verilecek.

FAŞİSTLER KARS'TA IKI YURTTAŞI KATLETTİLER

Türkiye İşçi Köylü Partisi yöneticilerinden İzzet Tırpan'ın babası Ömer Tırpan ile ağabeyi Nihat Tırpan, Kars'ın Iğdır ilçesinde faşist Esir Türkleri Kurtarma Ordusu (ETKO) tarafından öldürüldüler. Iğdır'da kısa sürede duyulan olay halk içinde derin üzüntü yarattı.

İSTANBUL'DA

İstanbul Beyoğlu Cihangir'de polis ekiplerinin arama yaptığını görünce içindeki dört kişinin terk ettiği özel otomobilde bir kişinin cesedi bulundu. Polis ekipleri, dört kişinin 06 KZ 590 plakalı arabayı terk ettiklerini görünce arama yaptılar. Bagajda Uğur Korkmaz adında ve Dev-Solcu olduğu öğrenilen bir kişiye ait ceset bulundu. Yetkililer, bu kişinin 7 Temmuz 1980 günü Sirkeci'de bir işyerini basarak Başkomiser Halis Zeki Saltık ve tezgahtar Selami Ayaz'ı öldüren, bir polis memurunu da yaralayarak kaçan kişi olduğunu belirttiler. Yetkililer Uğur Korkmaz'ın olay günü çatışmada öldürülen Osman Korkmaz'ın kardeşi olduğunu da kaydettiler.

MALATYA'DA DURUM GERGİN

Bir süre önce biri şoför, biri Fatih Lisesi öğrencisi, diğeri de Sıtma Savaş Müdürlüğünde çalışan bir memurun Malatya'ya 10 km kala bir otomobil içinde ölü olarak bulunmalarından sonra Malatya'da durumun gerginleştiği bildiriliyor. Ramazan dolayısıyla bazı imamların da vaazlarında kışkırtıcı konuşmalarda bulunmaları Malatya halkını tedirgin etti.

Taksi şoförü ve Fatih Lisesi öğrencisinin Doğanşehir'de toprağa verilmesi sırasında Sıkıyönetim geniş güvenlik önlemleri aldı.

Sıkıyönetimde...

(Baştarafı 3. sayfada)

Erzurum'dan 5, Diyarbakır'dan 4, Elazığ'dan 5 olmak üzere toplam 21 savcı, müşavir ve hakim sıkıyönetim mahkemelerinden alınarak eski görevlerine iade edildiler.

Buna karşılık Erzurum ve Adana'dan birer savcı Ankara, Adana'dan bir savcı da Erzurum Sıkıyönetim mahkemelerine atandılar.

Ayrıca dışardan İstanbul'a 6, İzmir'e 3, Ankara'ya 3, Adana'ya 12, Erzurum'a 4, Diyarbakır'a 6, Elazığ'a 8 savcı, müşavir ve yargıç atandı.

Sahte solcular...

(Baştarafı 3. sayfada)

tü. Çatalkaya'nın oğlunun anlaşmazlığı çözme yolundaki bütün çabaları sonuçsuz kalmıştı.

Bu yılın başından bu yana ise bu kişisel sürtüşmeler birden bire değişik bir şekle büründü. Önce Çatalkaya'nın iki kızı Mamak bölgesinde yerleşmiş bulunan bazı "sol" saldırganlar tarafından kaçırıldı, daha sonra da bundan iki ay kadar önce Çatalkaya bu grupların saldırısına uğradı. Sabah erken saatte işine giderken kafasına tabanca kabzası ile vurularak yaralanan Çatalkaya 25 gün rapor aldı.

Mehmet Çatalkaya ile anlaşmazlığı bulunan kişiler tarafından kullanılan bu saldırgan gruplar, Çatalkaya'nın bir muhbir olduğunu iddia eden ve evini terketmezse öldürüleceğini bildiren mektuplar göndermeye başladılar. Temmuz ayı başında Çatalkaya'nın evinin önüne bir pankart asan saldırganlar "Seni bir köpek gibi süründürerek öldüreceğiz" diyorlardı. Sahte solcu saldırganlar 15 Temmuz gecesi saat 2-3 sıralarında Mehmet Çatalkaya'nın evini yakma girişiminde bulunmuşlardı. Evin etrafını kuşatarak binanın söndürülmesini de engellemeye çalışan bu kişiler ölüm tehditlerini bir kere daha tekrarlamışlardı.

Mehmet Çatalkaya ile anlaşmazlıkları bulunan bazı kişilerin kişisel düşmanlık ve çıkarlarına alet olan bu saldırganların verdikleri süre bugün sona eriyor. Çatalkaya, can güvenliğinin olmadığını söylüyor ve önlem alınmasını istiyor.

IMF, hükümetin...

(Baştarafı 3. sayfada)

şekilde azaltarak enflasyonu engellemeyi taahhüt etmişti. Ancak piyasada şiddetli para darlığının başgöstermesinin yanı sıra hükümetin işçi ücretlerini ve memur maaşlarını ödeyemez duruma düşmesi üzerine, IMF, 15 milyar liranın daha piyasaya sürülmesini kabul etti. Bu uygulamanın Türkiye'nin izlemesi istenen Friedman'ın teorilerine uygun olduğu, bu model çerçevesinde zaman zaman belli ölçüde para sürülmesinin kabul edildiği belirtiliyor.

Bu arada IMF heyeti, görüşmeler sonunda Türk tarafına uygulamaların, verilmiş olan niyet mektubuna uygun sürdüğünü de belirttiği bildirildi.

BELÇİKA İLE ANTLAŞMA

OECD çerçevesinde Türkiye'ye Belçika'nın açacağı 300 milyon Belçika frangı tutarındaki krediye ilişkin antlaşma törenle Maliye Bakanlığında imzalandı.

Ayrıca, Avrupa'ya yaptığı bir geziden ülkesine dönmekte olan Suudi Arabistan Maliye Bakanı Muhammet Abu Halil, dün Ankara'ya birkaç saatlik bir ziyaret yaparak, Maliye Bakanı İsmet Sezgin ile görüştü. Görüşmelerde Türkiye-Suudi Arabistan ticari ve ekonomik ilişkileri ile Suudi Arabistan'ın Türkiye'ye açacağı 250 milyon dolarlık kredi ele alındı.

Erhan Taneri'nin açıklaması

AYDINLIK GAZETESİNE
ANKARA

Saygıdeğer gazetenizin tarafıma gösterdiği iyi niyet ile yayınlanmış bulunan "ÜSS sınavı ile ilgili" yazımda imza olarak "Erhan Taneri Ceyhun Atuf Kansu Müdür Yardımcısı" kullanılmıştır. Ancak adı geçen yazı tarafımdan sadece Erhan Taneri adına verilmiş olup taşıdığı düşüncenin tüm sorumluluğu sıfatsıt Erhan Taneri'ye aittir.

Bilindiği gibi belediyelerde politika oluşturulması ve uygulanması sadece Belediye Başkanına aittir. Kaldıki Ankara Belediyesi bu örgütsel hiyerarşiye özen gösteren, politikasının basın ya da diğer kitle iletişim araçları ile halka ulaşması belli bir sistem içinde yapılmaktadır.

Yazımda savunduğum fikirler çalışanı olduğum Ankara Belediyesini bağlamamaktadır. Bu nedenle imza olarak "Ceyhun Atuf Kansu Kültür Sitesi Müdür Yardımcısı" kullanılması Belediye açısından farklı yorumlanmıştır.

Bu nedenle bu açıklamamın değerli gazetenizin ilk nushasında yayınlanmasını saygı ile rica ederim.

ERHAN TANERİ

Nihat Erim...

(Baştarafı 1. sayfada)

vi tişörtlü olduğu bildirilen bu kişilere yaklaşarak ne istediklerini sorduğu sırada içlerinden birisi şoförün ağzına tabancayı dayayıp ateş etti. Diğer ikisi de Nihat Erim'e yaklaşarak yakın mesafeden ateş ettiler.

Şoför-polis Ali Kartal olay yerinde hemen öldü. Nihat Erim ise kalbinden ve kolundan ağır yara aldı. Olay yerinde daha sonra 9 mm çapında 4 adet boş mermi kovanı bulundu.

Ayrıca teröristlerin cinayet yerine Dev-Sol imzalı bir de bildiri bıraktığı ve bildiride "Gün Sazak'tan sonra Erim'i de cezalandırdık" yazdığı bildiriliyor.

Olaydan hemen sonra plaja giden yolun başında bulunan damalı beyaz bir Anadol otomobile binen teröristler, kaçtılar. Dragos'un sadece iki tane olan çıkış noktalarından, Koruma Çıkışı denilen yere doğru uzaklaşan teröristlerin yakalanması için geniş güvenlik önlemleri alındı.

Nihat Erim olaydan sonra bir subay ve bir doktor tarafından Kartal SSK Hastanesine kaldırılırken yolda öldü.

Erim'in olay sırasında hemen ölen koruma polisi Ali Kartal 1949 Uşak-Karahan doğumlu olup evliydi ve bir ay sonra çocuğu olacaktı.

Erim'in, Dragos'ta bulunan evinin geçen yıl da bombalandığı bildiriliyor.

SAVCININ AÇIKLAMASI

Kartal Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Ali Hikmet Alp'in verdiği bilgiye göre olay şöyle oldu:

"Nihat Erim koruma polisi Ali Kartal ile birlikte saat 11.00 sıralarında otomobille Dragos'taki evinin önüne geldi. Nihat Erim ve koruma polisi otomobilden indikten sonra plajın kapısında bir arabada bulunan silahlı 4 saldırganın açtığı ateş sonucu Erim ve koruma polisi öldü. Olayda Nihat Erim'in eşi Kamile Erim yara almadan kurtuldu. Saldırganlar olay yerinden bir araba ile kaçtılar. Olay üzerine Sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri çevrede geniş çapta operasyona başladılar.

SEMT SAKİNLERİ NE DIYOR?

Dragos'ta oturanlar olaydan duydukları hayret ve dehşet içindeydiler. Çeşitli yaz kamplarının bulunduğu sakin bir dinlenme yeri olan Dragos'ta plajın önünde cinayet işlenmesi herkesi dehşet içinde bırakmıştı.

Dragos'a giriş çıkışın her zaman sıkı bir kontrol altında olduğunu belirten semt gençlerinden birisi şunları anlattı:

"Dragos'un iki tane girişi vardır. Birisi Cevizli'den birisi Koruma'dan Yani Maltepe tarafından. Cevizli girişi her zaman çok sıkı jandarma kontrolü altındadır. Bana her gün gelirken kimlik sorarlar.

"Yalnız son iki üç gündür bu noktadaki aramalar biraz gevşemişti. Bu benim de semtteki diğer arkadaşların da dikkatini çekmişti. Teröristler de bundan yararlanmış olabilirler.

"Olaydan sonra araba burada bir manevra yapıp, Koruma tarafına kaçmış, orada çıkışta zaten kontrol yoktur."

BÖLGE SARILDI

Olaydan hemen sonra jandarma birliklerinin Maltepe-Kartal hattının Ankara asfaltına çıkış yollarını tuttuğu görüldü. Ancak saat 13 sularında bu barikatları kaldırdılar.

Eski Başbakanlardan Nihat Erim'in öldürülmesinin duyulmasından sonra Başbakan Süleyman Demirel Bakanlar Kurulunu saat 13.30'da olağanüstü toplantıya çağırdı.

İçişleri Bakanı Gülcügil, Güney Haber Ajansı muhabirine verdiği bilgilerde anarşistlerin Dev-Sol örgütüne mensup olduklarını, olaydan sonra yapılan tahkikat sonucu anarşistlerin 4 kişi olduğunun tespit edildiğini belirtti. Konuya ilişkin olarak Gülcügil'in GHA muhabirine verdiği özel demeç şöyle:

"Maalesef bu sabah saat 10.45 sıralarında bu üzücü olay meydana gelmiştir. Eski Başbakanlarımızdan Nihat Erim'in evi yakınlarında silahlı saldırıya uğrayarak hayatını kaybetmesi bizleri büyük üzüntüye sevketmiştir. Olayın meydana geldiği Dragos Tepesinde bir adet Dev-Sol pankartı ile dört adet boş kovan bulunduğu öğrenilmiştir. Ayrıca Sayın eski Başbakanla beraber adının Ali olduğu tespit edilen bir polis memurumuz da hastaneye kaldırılırken yolda ölmüştür. Elimizde olayla ilgili ipuçları bulunmaktadır. Tüm İstanbul'u güvenlik kuvvetlerimiz kordon altına almıştır. Çalışmalarımızı sıkı bir şekilde devam ettiriyoruz."

NİHAT ERİM'İN YAŞAM HİKAYESİ

İstanbul'da teröristlerin saldırısına uğrayarak hastaneye kaldırılırken ölen, eski Başbakanlardan Nihat Erim, 1912 yılında Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde doğdu. Hukuk tahsili yapan Erim Devletler ve Anayasa Hukuku konularında ihtisas yaptı ve profesörlüğe yükseldi.

Üniversiteden ayrıldıktan sonra politikaya atılan Nihat Erim 1960 öncesinde yedinci ve sekizinci dönemlerde CHP Milletvekili olarak Parlamentoda görev aldı. Bu dönemde Bayındırlık Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı görevlerinde bulunan Erim, 1961'de yapılan genel seçimlerde CHP'den Kocaeli Milletvekili seçildi.

Erim, 12 Mart 1971'den sonra 26 Mart 1971'de Başbakanlığa atandı. Erim'in Başbakanlığında kurulan birinci partilerüstü hükümet, görevini 3 Aralık 1971'e kadar sürdürdü. Nihat Erim, 11 Aralık 1971'de ikinci kabinesini kurdu ve 12 Nisan 1972'ye kadar Başbakanlık görevinde bulundu.

Eski Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay tarafından kontenjan senatörlüğüne de seçilen Erim, senatörlük süresini doldurarak Parlamentodan ayrılmıştı.

Nihat Erim, evli ve iki çocuk babasıydı.

Yarımca ve İskenderun gübre grevleri de ertelendi

ANKARA (ÖZEL)

GÜBRE Fabrikaları T.A.Ş.'nin Yarımca ve İskenderun'daki gübre fabrikaları işyerlerinde Petrol-İş Sendikası tarafından alınmış grev kararları ile işverenin aldığı lokavt kararını 30'ar gün süre ile milli güvenlik gerekçesiyle erteledi. 17 Temmuz tarihli karar dünkü Resmi Gazetede yürürlüğe girdi.

Çağlayangil...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Dış çevrelerden de destek gören içimizdeki bir avuç hain ülkemizin bütünlüğüne ve demokratik rejimimize yönelik tehdit ve saldırılarını sürdürmektedirler. Bu kanlı katil çeteleri iç barışı bozmak, asırlar boyu bu topraklarda birlikte yaşamış insanlarımızı birbirine düşürmek, kırdırmak için her türlü karanlık yola başvurmaktan çekinmemektedirler."

Çağlayangil Nihat Erim'in eşi Kamile Erim'e de bir başsağlığı mesajı göndererek olaydan duyduğu üzüntüyü dile getirdi.

DEMİREL'İN AÇIKLAMASI

Nihat Erim'in öldürülmesi üzerine olağanüstü toplanan Bakanlar Kurulu toplantısından önce bir açıklama yapan Başbakan Süleyman Demirel şunları söyledi:

"Fevkalade üzgünüm. Nihat Erim güzide bir memleket evladıydı. Bu cinayet düşünülmüş, taşınılmış bir tertibin eseridir. Devlet bu cinayetleri işleyenlerle, eşkiya çetelerinin kökü kurutuluncaya kadar mücadele edecektir. Türkiye'yi bu noktaya 1974 affı getirmiş, intikam çeteleri türemiştir. Terörün şantaja dönüştüğü bir ortamdayız."

ECEVİT'İN AÇIKLAMASI

Nihat Erim'in öldürülmesi olayıyla ilgili bir açıklama yapan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit "Herhalde artık bir milleti ve politikacıları uyarmak için son zamanlarda tanık olduğumuzdan daha acı olayları beklememiz gerektiği inancındayım" dedi. Ecevit iç barış çağrısını öteden beri yaptıklarını, bu konuda somut önerilerde bulunduklarını da belirtti. Ecevit açıklamasında "Bu olaylar bize ülkede barışı gerçekleştirmek ve ulusal birliğimizi pekiştirmek ve devletimizi güçlendirmek için biraraya gelmemiz zamanına eriştiğimizi, bu zamanın geçmekte olduğunu hatırlatmaktadır" dedi.

ERBAKAN'IN AÇIKLAMASI

Nihat Erim'in öldürülmesiyle ilgili açıklama yapan MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan "Parlamentonun konuyu bütün ciddiyeti ile ele alarak köklü bir çözümü bir an evvel ortaya koyması artık kaçınılmaz bir zarurettir" dedi. Önceki gün de bir milletvekilinin öldürüldüğünü belirten Erbakan olayların nasıl bir tırmanış gösterdiğinin görüldüğünü söyledi. Hükümetin aciz içinde bulunduğunu da kaydeden Erbakan "Yanlış yoldan doğru yola bir an evvel dönülmelidir" dedi.

TİKP: "NİHAT ERİMİN'İN KATLEDİLMESİNİ KINIYORUZ"

Öte yandan TİKP Başkanlık Kurulu da bir açıklama yaparak Nihat Erim'in öldürülmesini kınadı. TİKP'nin açıklaması şöyle:

"Eski Başbakanlardan Prof. Nihat Erim'in öldürülmesini kınıyoruz. Tetiği kim çekerse çeksin, bu cinayet ülkemizin kargaşalığa sürüklenmesine hizmet etmektedir.

"Türkiye'yi karanlık bir geleceğin girdabına çekmek isteyen güçler, artık terörü üst düzeylere tırmandırıyorlar. Bu karanlık gidişe dur demek için gereken tedbirler bir an önce alınmalıdır. Ayağı Türkiye toprağına basan bütün güçler bir Milli Birlik Hükümeti kurulması için artık zaman kaybetmeksizin harekete geçmelidirler.

"Türkiye'nin ağır sorunlarını ancak Moskova'nın yıkıcılığına ve MHP'nin terörüne kesin tutum alacak böyle bir hükümet çözebilir."

KONTENJAN GRUBUNUN AÇIKLAMASI

Cumhuriyet Senatosu Kontenjan Senatörleri Grubu Başkanlık Divanı tarafından Nihat Erim'in öldürülmesi ile ilgili olarak yayınlanan bildiride "Şimdiye kadar akan bütün kanlar yıllarca siyaset adamlarımızın söylediklerinin aksine hep yerde kalmıştır ve terör için en büyük teşvik ve cesareti partilerimizin bu tutumu oluşturmuştur" denildi. Açıklamada şu görüşler dile getirildi.:

"Grubumuzun acısı sonsuzdur, fakat grubumuz, sürüp giden bu cinayetler karşısında iktidar ve muhalefetin, en anlamsız taziyetleri her seferinde tekrarlarken, birbirlerini en akıl almaz tarzda suçlamalarını Türk milleti, en azından teröristlerin davranışları kadar endişe ile izlemektedir.

"Hedefi belli olan ve bu hedefe fütursuzca yürüyen, ülkeyi bir kan gölü haline sokup, anaların göz yaşlarını hiçe sayan acımasız ortak düşmana karşı elele ve eylem birliği ile çıkacak yerde, özellikle bu iki partinin sürtüşme ve zıtlaşmaları, daha ne zamana kadar sürecektir? Birkaç gün önce cinayetleri TBMM üyeleri düzeyine çıkaran terör örgütleri, şimdi eski Başbakanları katletmeye başlamışlardır. Yarın kime sıra geleceği meçhuldür. Vatan sathında yer yer kendine özgür yönetimler türemektedir.

Ve ülkenin bölünmezliği ile milletin birlik ve beraberliğinin tehdidi en tehlikeli boyutlara erişmiştir.

"Tüm milletimiz gibi biz de siyaset adamlarımızın bir araya gelmek için neyi beklediklerinin hayreti ve dehşeti içinde bulunuyoruz.

"Şimdiye kadar akan bütün kanlar yıllarca siyaset adamlarımızın söylediklerinin aksine hep yerde kalmıştır. Terör için en büyük teşvik ve cesareti partilerimizin bu tutumu oluşturmuştur.

"Eski Başkanımız Sayın Erim'in aziz hatırasını saygı ile anar, ruhuna rahmet ve eşi ile yakınlarına başsağlığı dileklerimizi sunarken, bu düşüncelerimizin milletimizin duygularına tercüman olduğumuz inancımızı da belirtmeyi bir görev sayıyoruz.

"Temennimiz bu acı olayın, siyaset adamlarımıza bir araya gelmeleri için, çok geç bile kalmış oldukları gerçeğini hatırlatabilmesidir."

TRT, tartışma...

(Baştarafı 3. sayfada)

de görevli polis memuru Ahmet İhsan Sözer evine gelen kimliği belirsiz üç terörist tarafından öldürüldü. Katiller olaydan sonra yaya olarak kaçtılar."

TRT'nin Ankara Emniyet Müdürlüğüne atfen verdiği bu habere rağmen aynı saatlerde yayınlanan Ankara Emniyet Müdürlüğü basın bülteninde olay şöyle anlatılıyor:

"Dün saat 23.30 sularında Dikmen 9. kilometrede Akif Ankarsu Caddesinde Havuzbaşı Sokakta yanında iki arkadaşı bulunan polis memuru Ahmet İhsan Sözer, arkadaşlarıyla arasında çıkan bir münakaşa sonucu tabanca ile vurularak öldürülmüştür. Alınan bilgiye göre olayın ideolojik bir yönü yoktur."

Turgut Özal

(Baştarafı 3. sayfada)

3 MİLYAR DOLARLIK BORÇ ERTELEME

Türkiye'nin OECD ülkelerine olan borçlarının ertelenmesi ile ilgili çalışmalara da değinen Özal "3 milyar dolar tutarında borç ertelenmesinin beklendiğini" bildirdi. Turgut Özal bu konuda şöyle dedi:

"Haziran ayı içinde eğer Türkiye 1978-1979 senesi ertelenmiş borçlarına hiç dokunmasaydı, bundan sonraki gelecek borçlar üç senelik bir devre için konsolide edilip, beş sene ödemesiz devre, beş sene ödemeli devre olarak prensip itibariyle kabul edilmişti. Ödenmemiş bakiyeler de buna dahildi. Onlar bunu teklif ettiler. Biz ise 1978-1979 senelerinde ertelenmiş borçların üç yıllık taksitlerinin de ertelenmesini istedik. Mümkün değil dediler. Geçen görüşmeler bu noktada takılmıştı. Zannediyorum bir ara çözüm bulunacak. İstediğimiz sonuca yakın bir sonuç elde edeceğimizi umuyorum. Tabii yüzde yüz değil. Bizim dediğimiz olursa 3 milyar dolar civarında bir borç ertelenmesi gerçekleşmiş olur."

"YOKLAR KALKIYOR FİYATLAR DÜŞÜYOR"

"Türkiye'de yokların ortadan kalktığını, hemen hemen hiç bir malda darlık bulunmadığını ve hiç bir malda karaborsa kalmadığını" söyleyen Özal fiyatlar konusunda da şöyle dedi:

"Birçok sınai malın fiyatı, operasyon öncesi fiyatının altına düşmüştür. Mesela 40 bin liraya olan televizyon, bugün 25-30 bin liraya satılıyor. Ben zannediyorum ki, Türk ekonomisi ithalden bir ortama doğru süratle gidiyor. Bu kolay elde edilmiyor. Bunun da bir yolu var."

ODTÜ'de 53 doçente belgeleri törenle verildi

ANKARA (ÖZEL)

ORTA Doğu Teknik Üniversitesinde doçentliğe yükselen 53 öğretim üyesine belgeleri törenle verildi. Törende konuşan ODTÜ Rektör Vekili Mehmet Kıcıman, "Toplumumuza musallat olan illetlerden tek başına kendimizi, yakınlarımızı kurtarmanın çare olmadığının bilincine varmış bulunuyoruz" dedi.

Kıcıman'ın kısa konuşmasından sonra rektör yardımcıları kendi bölümlerinden doçent olanları tanıttılar ve bunlara doçentlik belgeleri Rektör Vekili tarafından verildi.

Amaç sürgün etmek olunca bahane bulunur: Mut' da memurlar "anarşiyi körüklemekle" suçlanıyor

MUT (ÖZEL)

İÇEL'in Mut ilçesinde çeşitli devlet dairelerinde çalışan 15 memur, "Mut Lisesinde anarşiyi körüklemekle" suçlanıyor. İlçede bazı AP ve MHP'liler, daha önce tek tek haklarında soruşturma açılan bu memurlar hakkında söylenti yaparak memurların sürgün edilmesi için kamuoyu hazırlıyorlar. Memurlar "gizli toplantılar yapmak" ve lisede anarşi olayları tertipleyip körüklemekle itham ediliyorlar.

Daha önce de AP çevreleri köylerinde çalışan 25 ilkokul öğretmeni, [illegible] başında bulunmadıkları gerekçesiyle, İlköğretim Müdürü Nizamettin Akyüz tarafından istifa etmiş sayıldılar.

TGS Seminerinde, grev hakkının kısıtlanması eleştirildi

İŞÇİ SERVİSİ

TGS'nin Kıraziyayla'da düzenlediği eğitim seminerinde konuşan Dr. Murat Demircioğlu mevcut kısıtlamalarla adeta işlemez hale gelen grev hakkının olağanüstü haller yasası ile tamamen ortadan kaldırılmak istendiğini söyledi.

Seminer'in ilk günü Grev ve Sözleşme Hakkına Müdahaleler konusunu işleyen Murat Demircioğlu son yıllarda kamu kesimindeki sözleşmelere değinerek Toplumsal Anlaşmanın ve bu günkü Koordinasyon Kurulu uygulamalarının sözleşme düzenine ve sözleşme hakkına müdahale niteliğinde olduğunu belirtti. Yeni bir gençlik ile ek protokolların da yasaklanmasını eleştiren Demircioğlu, grev ertelemesi ve grev oylamalarının da grev kırıcı yönde kullanıldığı görüşünü savundu.

Gazeteci İlhami Soysal da yaptığı konuşmada Türkiye'de ticaret ve taşeronluk anasıyla çok sayıda gazete çıkarıldığını ve bunların çok azının gerçekten gazete niteliği taşıdığını söyledi.

Soysal basının lotaryacılık, para ticareti, yan yayın organları, seyahat şirketleri gibi alanlara bulaşması sonucu işlerin karmaşıklaştığını ve gazeteci işverenlerin yerini holdinglerin aldığını belirterek tekelleşme ve fiyat artışlarının basın özgürlüğünü zedelediğini vurguladı.

TÜMİS Ankara'nın bazı gece kulüplerinde toplu sözleşme yetkisi aldı

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Müzik İşçileri Sendikası (TÜMİS) Ankara'da Feyman, Dostça ve Whisky a go go gece klüplerinde toplu sözleşme yetkisini aldığını açıkladı. Açıklamada, Tümis'in çok kısa bir süre sonra işverenlerle toplusözleşme yapılacağı, buna uyulmadığı takdirde grev hakkının kullanılacağı bildirildi.

Gazi Eğitimde...

(Baştarafı 1. sayfada)

Cemal Fersoy'un emriyle, dün de bu okulda görevli 4 müdür yardımcısı, bir bölüm başkanı, beş öğretmen daha görevden alındı.

Görevden alınanlar şunlar; Müdür Yardımcıları: Nejat Cengizçetin, Şükrü Akarsu, Eftal Kurtuluş, Sevgi Türker, Bölüm Başkanı Seyda Helvacı, öğretmenler: Müzeyyen Baki, Zuhal Karadeniz, Süleyman Ocalan, Süleyman Şahin, Abdullah Aydın.

"Öğretim özgürlüğü ve can güvenliği istiyoruz" diye bir bildiri yayınlayan Töb-Der'li Gazi Eğitimi öğretmenleri, bildiride şöyle diyorlar:

"Devrimci demokrat yönetici ve öğretmenlerin akıl almaz saldırı ve tehditler karşısında gerilememesi, öğrencilerin soğuk kanlı ve kararlı davranması ile faşistlerin ve Bakanlık yetkililerinin pek çok planı bozuldu. Ne var ki, faşistlerin yeni adımlar atmasını kolaylaştıracak bu adımlar atıldı:

"1 – Faşist olmaları dışında hiç bir özelliği ve niteliği olmayan yüze yakın öğretmenin Enstitüye atanması.

"2 – Faşistlere yasa dışı genelgelerle öğrencilik hakkı verilmesi ve kurs adı altında Enstitüye sokularak öğrenci ve öğretmenlere saldırı için kullanılması.

"3 – İlerici Enstitü Müdürü ve Müdür Başyardımcısının görevden uzaklaştırılması.

"4 – 10 yönetici ve öğretmenin sürgün edilmesi,

"5 – Enstitü çalışma takviminin faşist olmayan öğrencileri tatile sokacak biçimde değiştirilmesi."

Ankara Sıkıyönetim Mahkemelerinin 13 idam kararından 4'ü onaylandı

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Sıkıyönetim Mahkemelerince verilen 13 idam kararından 4'ü Askeri Yargıtayca onaylandı, 6'sı çeşitli gerekçelerle bozuldu, 3'ü de incelenme safhasında bulunuyor.

Mısır Büyükelçiliğini basarak bir polis ve iki güvenlik görevlisini öldürüp, elçiliği işgal eden 4 Filistinlinin idam kararı görev yüzünden, Savcı Doğan Öz'ün katili İbrahim Çiftçi'nin kararı bozulmuştu. [illegible] bir jandarma erini öldürmekten sanık Erdal Eren'in kararı da yaş tespiti yapılmadığı gerekçesiyle bozuldu.

Balgat'da bir kahveyi tarayarak 5 kişiyi öldüren MHP'li İsa Armağan ve Mustafa Pehlivan'ın [illegible] Necdet Adalı ve Kenan Ergin'in kararları ise onaylandı.

Askeri Yargıtay'ın halen çeşitli cinayetlerden sanık Ömer Fikri Arıkan, Eyüp Ozmen ve Sevdal Özdemir hakkındaki idam kararlarını incelediği öğrenildi.

Polis şefi Uğur Gür, Aksaray' da gazete bayilerini döverek sol yayınları yırttı

İSTANBUL (ÖZEL)

UĞUR Gür yönetiminde bir polis ekibi Aksaray Valide Camii etrafındaki gazete bayilerini basarak, sol yayınları yırttı, 4 bayi gözaltına alındı.

Gazete bayilerinden edinilen bilgilere göre dün sabah erken saatlerde gelen Uğur Gür Olnaydın gazetesini istedi. Bayide çalışan işçi olmadığını söyleyince Uğur Gür, işçiye küfür ederek dövdü. Daha sonra gelen ekip otoları da gazete bayilerini ablukaya aldı. [illegible] bayilerini dolaşarak sol yayınları yırttılar. Bu arada [illegible] polislerin, biri bayi sahibi olmak üzere bayilerde çalışan 3 işçiyi gözaltına aldığı öğrenildi.

Gazete bayileri bu tutumun kanunsuz olduğunu söylediler ve gözaltına alınan arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediler.

PAZARDAN PAZARA

AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN

«Türk değil mi Marsıvan' ın eşeği»

"Etrakı bi-idrak"; yani akılsız Türkler... "Murdar Türk".... "Bi-edep Türki", yani edepsiz Türk.... "Mezhep, din bilmez Türk"... "Utanmaz Türk".... "Kaba Türk"....

Geçenlerde bir dostla konuşurken bu sözleri hatırlıyorduk. Peşinen söyleyelim, "Gördünüz mü Türkler hakkında ne kadar kötü düşünüyorlar" demeye hazırlananlar hata ediyorlar. Çünkü bu tanımlamalar bize değil, Osmanlı sultanlarına ve divan şairlerine aittir.

Son zamanlarda hortlatılan Osmanlıcılık üzerine sohbet ediyorduk. Biliyorsunuz, Alparslan'la başlayıp, Fatihler Yavuzlarla sürdürülen ve bugün Türkeş'e gelip dayanan Osmanlıcılık "Türk-İslam sentezi" adıyla çıkıyor ortaya. "Hedefimiz Turan, Rehberimiz Kuran", "Davamız Turan ve Nizam-ül Alem Davası"... Sloganlar da bunlar. Hem "milliyetçi", hem de "mukaddesatçı"lar. Yani bir yandan Türkçülük ve Turancılık, bir yandan da Osmanlıcılık ve İslam nizamı peşindeler...

Osmanlı ve Türk... Bu iki güç Anadolu'nun 600 yıllık tarihinde her zaman birbirine karşıt iki gücü oluşturmuştur. Fikirleriyle, yaşayışlarıyla, örfleriyle, adetleriyle, gelenekleriyle ve eylemleriyle iki karşı güç... Biri saraydır ve hakimdir, biri tarlada, dağ başında sürülerin arasında reaya, yani "güdülen"dir.

Anadolu tarihi bir bakıma bu iki gücün çarpışması demektir. En büyük Türk düşmanları Osmanlı sultanları, sultanların en büyük düşmanları da Türklerdir. Osmanlı ezmiştir, Türkmen isyan etmiştir. Bunları biraz tarih okuyan herkes bilir. Bu tarihi gerçeklere rağmen MHP "Türk-İslam sentezi" fikri ile cellatla idam mahkumunu aynı gösterme çabasındadır. Cellatla idam mahkumu hiç aynı olur mu? Bu iki şey ne kadar benzerse "Türk-İslam sentezi" de o kadar fikirdir...

Neyse biz yine dostumuzla sohbete dönelim. Sohbet ilerledikçe Osmanlıların Türkler hakkında söylediklerini hatırlamaya çalıştık, kitaplar döktük ortaya...

– Türklere aptal diyenlerin başında 2. Beyazıd geliyor. Bak ne diyor;

"Değme Türkler ne bilsin aşk tasasını Adli
Aşkın sırrını anlamaya akıl gerek"

– Evet, idraksiz Türkler tabii ne anlar tasavvuftan... Hem idraksiz hem de edepsiz imişler. 18. yüzyılda yaşamış Sümbülzade Vehbi böyle diyor;

"Edepsizlik etse hem bir kötü şahıs
Sövüp derler ki Türk söylüyor"

– Vehbi Efendi de epeyce sövmüş olmalı Türklere... Bu kitapta da Fakiri'nin Türkler hakkında bir şiirini buldum. Bak nasıl tarif ediyor Türkleri... "Mezhepsiz, kitapsız" diyor;

"Nedir bildin mi sen alemde Türk'ü
Ola eğninde kürkü başda börkü
Ne mezhep bilir ne dine uymayı
Yıkamaz yüzünü ne abdest ne taharet
Misaldir bunu söyle mezhep ehli
Avam çoban şerrinden sakla Ya Rab".

—Başı börklü çoban Türk... Nasıl da küçümsüyor divan kafalılar... Şu düşmanlığa bakın, 17. yüzyılda yaşamış Atayi Türkleri asılmaya layık görüyor;

"Türk'ün asılmaktır miracı (yükselişi)"

– Osmanlının Türk'e layık gördüğü en yüksek yer idam sehpası...

– Türklerin kültürünü de küçümsüyorlar, horluyorlar. Daha 13. yüzyılda bakın Aşıkpaşa ne demiş;

"Türk diline kimseler bakmaz idi
Türklere asla gönül akmaz idi".

– Fuzuli'ye göre de kaba Türkçe ile nazik şiir yazılamazmış;

"Ol sebepten Farsça sözlerle çoktur şiir ki,
Nazik şiir Türk sözüyle iken güç olur.
Türk lehçesini kabul ile şiir yazanlar
Ekseri sözleri düzensiz ve uygunsuz olur."

– Gözleri, gönülleri sarayda, sultana kul olmuşlar. Aşıkpaşa'yı bugün çoğumuz bilmeyiz ama, Yunus'u bilmeyen mi var...

– Aşık Ömer'in de Türkler hakkında bir şiiri vardı. Buldum işte. 17. yüzyılda yazmış, "eşek" diyor Türklere... Hem de "Marsıvan'ın eşeği"... Marsıvan'ın eşeği kaba, aptal, geri zekalı anlamına geliyor;

"Türk kavmine iyilik etmek olur mu
Karnında dalağı şiştikten geri
Bin nasihat etsen birin alır mı
Öfkelenip aklı şaştıktan sonra

Öfkelenip hergiz şişer dalağı
Fark eylemez kopuz ile kabağı
Nasihat etsen işitmez kulağı
Galat damarları şiştikten geri

Güçsüz iken görün Türk'ün yüzünü
Yüz vermeyin açtırmayın gözünü
Evliyalar gibi söyler sözünü
Güçsüz olup bağrı piştikten sonra

Türk değil mi Marsıvan'ın eşeği
Eşek değil köpekten de aşağı
Haralara sığmaz oldu taşağı
Minnet üzerine düştükten sonra

Ömer der ki kim nasihat tutana
Türk kavminde hicab yoktur utana
Her ne gelir ise söyler diline
Hayâ damarları şiştikten geri"

– Demek iyilik etmek, karnını doyurmak yaramaz, Türk'e gözünü açtırmamak lazım... Ezilsin sefil olsun o zaman evliya gibi olur. Aşık Ömer Osmanlının 600 sene Türklere yaptığını iyi özetlemiş doğrusu...

– Evet, Osmanlı zulmüne boyun eğdi mi evliya, başkaldırdı mı "murdar Türk"... İbni Bibi tarihinde ayaklanan Türkmenler için "nice alay yüzleri murdar Türk" deniyor...

Sohbet ve şiirler uzayıp gidiyordu. Biz burada keselim ve bugün elma ile armutu toplamaya kalkan hesap bilmezlere dönelim yine. "Yolumuz Yavuzların yoludur" diyenler Türklere de düşman olduklarını söylemektedirler.

600 yıl öncesinin Osmanlı sultanlarının millet düşmanı Ortaçağ kafasını kendilerine rehber edinen bugünün devşirme faşizminin gülünç ve kaçınılmaz sonu budur işte.

DÜNYAYA BAKIŞ

Demokratik Kamboçya birlikleri harekata hazırlanıyor.

Demokratik Kamboçya'daki kurtarılmış bölgeleri gezen Amerikalı gazeteci izlenimlerini anlattı

«Khmerler kendilerinden 5 kat büyük Vietnam ordusunu güç duruma sokacak»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GEÇTİĞİMİZ günlerde Amerikan "Newsweek" dergisinin muhabirlerinden James Pringle Demokratik Kamboçya hükümetinin elindeki bölgeleri gezdi. Pringle, yaklaşık 18 aydır süren Vietnam işgalinden sonra Demokratik Kamboçya yönetiminin elinde tuttuğu toprakları ziyaret eden ender gazetecilerden.

Ormanda ilk konakladıkları kulübede kendisine viski, bira ve tütsülenmiş tavuk ikram edildiğini yazan Pringle, 950 kişinin yaşadığı köyün örnek bir şekilde ekildiğini aktarıyor. Yazar öğrencilerin yurtsever şarkılar söylediklerini, köyde ibadet özgürlüğü bulunduğunu belirtiyor.

Pringle daha sonra şunları yazıyor: "Bazı Khmerli kadrolar özgür seçimler bir 'burjuva' yönetim getirse bile çekilecekleri konusunda bana güvence verdi. 37 yaşındaki köy muhtarı, Vietnamlıları söküp atmak için kim en fazla çaba gösterirse ona oy atacağını söyledi."

Amerikalı muhabir, Batılı kaynaklara göre Khmer ordusunun 45 bin kişi kadar olduğunu, köy milisleri ve Vietnam yanlısı ordudan kaçanlarla birlikte yağmurlu mevsimde 5 kat büyük Vietnam ordusunu güç durumda bırakacağını belirtiyor. Pringle ayrıca, Kamboçya'da gezdiği yerlerdeki havanın, Dörtlü Çetenin devrilmesinden sonra Çin'de hüküm süren havayı anımsattığını ifade ediyor.

Bu arada AP ajansına bir demeç vererek, yakında Kuzey Kore'den Çin'e geçeceğini söyleyen Kamboçya'nın eski Devlet Başkanı Prens Sihanuk, bir koalisyon hükümetine katılmayacağını ve siyasetten çekileceğini açıkladı.

Öte yandan, Demokratik Kamboçya Dışişleri Bakanı İeng Sary'nin Pekin'de bulunduğu bildiriliyor.

Samphan geçmiş hataları kabul etti, ancak soykırım iddialarını reddetti

Kamboçya Başbakanı: «Halkın desteği olmasa Vietnamlılarla savaşabilir miydik?»

Demokratik Kamboçya Başbakanı Kiyö Samphan

Samphan Hemg Samrin rejimini tanımadıkları için ABD'ye müteşekkir olduklarını söyledi.

Amerikalı gazeteci Pringle kurtarılmış bölgelerde Demorkatik Kamboçya Başkanı Kiyö Samphan ile görüştü. Pringle'nin geçmişte yapılan hatalarla ilgili sorusuna Samphan şu cevabı verdi:

"Büyük hatalar, bazı aşırılıklar yaptığımız doğrudur. Fakat bundan kitle kırımları olduğu sonucunu çıkarmak doğru değildir. Bu hatalar tabanda oldu. Bu, sistemli bir siyaset değildi. Bazılarının dediği gibi halkımızı öldürüp kırsaydık, 250 bin Vietnam askeriyle savaşabilir miydik? Bunu söylerken kendimizi temize çıkarmak niyetinde değilim. Fakat halkın desteği olmasa nasıl savaşırdık? Halk hatalarımızın tamamen farkındadır. Fakat onlar yurtsever olduğumuzu da biliyor."

Gazetecinin Pol Pot'un hatalardaki payıyla ilgili sorusuna Samphan, liderler olarak hatalarda manevi sorumlulukları bulunduğunu Pol Pot'un samimi bir yurtsever olduğunu söylüyor. Kamboçya Başbakanı, Pol Pot'un şimdi askeri alanda kumandan olduğunu, ancak ne onun ne de ordunun siyasi meseleler üzerinde bir hakimiyeti olmadığını sözlerine ekledi.

Kamboçya devrimindeki etkisine ilişkin bir soruya ise Kiyö Samphan şu cevabı verdi:

"Ülküm, halkı zenginleşmiş ve refahı gözetilen bağımsız bir Kamboçya'dır. Buna ulaşmanın en iyi yolunun sosyalizm olduğunu düşündüm. Fakat Hanoi ile olan acı tecrübemizden sosyalizmin bir çözüm olmadığını gördük. Bu bizi Sovyet bloğuna bağlamaktan başka bir işe yaramazdı. Milletimiz ortadan kalkacaktı. Bu açıdan bakılınca sosyalizm bir anlam taşımıyor.

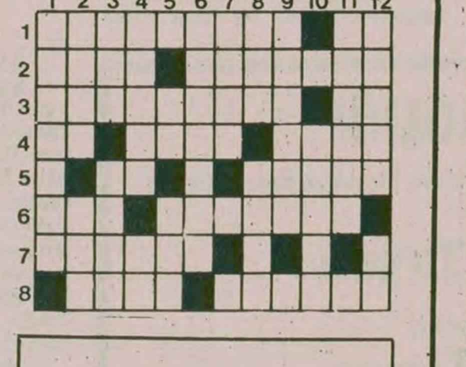
"Şimdi mesele milletimizin varlığını sürdürebilmesidir. Bu, Kamboçya gibi küçük bir ülke için bugünün değil gelecek kuşağın da bir meselesidir. Amacımız Vietnam birliklerinin tamamen çekilmesidir. Bundan sonra, Kamboçya halkı, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin gözetiminde yapılacak özgür seçimlerle bir hükümet seçecektir. Yeni bir Anayasa ve parlamenter sistemle halkın haklarını ve özgürlüklerini güvence altına alacağız."

Doğuda her zaman kendilerini yutmak isteyen Vietnam'ın bulunduğunu hatırlatan Kiyö Samphan, Batıdan elde edebilecekleri her dosta ihtiyaçları olduğunu söyledi. Zaferi kazandıktan sonra sözlerinden dönemeyeceklerini belirten Kamboçya Başbakanı, Prens Sihanuk'a da kapıyı açık bıraktıklarını ifade etti.

Samphan'ın ABD hakkındaki düşünceleri ise şöyle:

"ABD'ye Heng Samrin rejimini tanımayı reddetmekteki kararlı tutumundan dolayı çok müteşekkiriz. ABD'nin, kuvvetlerini çekmesi için Vietnam'a baskı yapmayı sürdüreceğini ve Kamboçya halkına geleceğini tayin etmesine imkan tanıyacağını umuyoruz. Bu, Kamboçyalıların hayatını kurtarmakla kalmayacak, aynı zamanda bu bölgedeki bütün halklar için barışı koruyacaktır. Tarafsız bir Kamboçya, Güneydoğu Asya'da Vietnam saldırısının önünde bir engeldir. Tayland'a yapılan son sızmanın da gösterdiği gibi, Vietnam, Sovyetler Birliği'nin yayılma emellerinde bir üsden başka bir şey değildir."

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Belge, başarı belgesi–Kimyada Silisyum'un simgesi. 2) Kiraya verilerek gelir getiren mülk–Bölüşmek, paylaşmak 3) Ruhça ve bedence çöküntü ve nedeni berrak olmayan sürekli hüzün hali gibi belirtiler veren bir ruhsal hastalık–Kimyada Nikel'in simgesi 4) Bir müzik aleti–Bir erkek adı–Orta Asya Türlerinde devlet başkanlarına verilen san 5) Kimyada Molibden'in simgesi– TERSİ mera 6) Avuç içi–İtalya'nın Sicilya adasında bir kent. 7) Yol, yordam, metod 8) Resmi makamlarca çarşı mallarına koyulan fiyat–Sıkma ve germi gibi işler için kullanılan, tahtadan ya da madenden çember.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Eski Japon feodallerinin savaşmayı meslek haline getirmiş olan silahşörleri 2) TERSİ erkek keçi–İstikamet 3) TERSİ Bir çoğul eki–Anlam (eski dil) 4) Ana hattan gelen elektrik enerjisini çeşitli yönlere dağıtan büyük transformatör–Türkiye Cumhuriyetinin uluslararası kısaltması 5) 'İşte' anlamında bir ünlem–TERSİ her zaman, daima 6) TERSİ özellikle tütün fidelerinde görülen bir hastalık. 7) TERSİ özellikle lağımlı sularda görülen hastalık yapıcı bir mikrop 8) Başında saçı olmayan–Hatta, öyle 9– Apaçık, belli (eski dil) 10) Avrupa'da bir millet 11) Fakültelerarası yüksek kurul 12) TERSİ bir sayı (iki kelime)–Resmi yazışmalarda kullanılan, 'hakkında' sözcüğünün kısaltılmışı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Karacaoğlan 2) Ayevi-arsE 3) Boyunduruk 4) Of-Asabi 5) Balkaş 6) Afet-Aksak 7) Jet-Emektar 8) Sarman-tsiK.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kabotaj 2) ayoF-Fes 3) reY-Beta 4) Avukat 5) Cin-Em 6) Dokuma 7) ofU-En 8) raşaK 9) lauS-ktT 10) Arkansas.

Kandıra'dan okuyucumuza cevap

sorular? cevaplar

SINIFLAR VE İDEOLOJİSİ

SORU Türkiye devrimine Marks, Lenin, Mao Zedung mu önderlik edecek, yoksa Türkiye devrimcileri mi önderlik edecek? (Kandıra'dan bir okuyucu)

CEVAP Marks, Lenin ve Mao Zedung gibi büyük devrimci önderler bugün yaşamıyorlar. Onların Türkiye devrimine önderlik etmeleri her şeyden önce bu yüzden imkansızdır. Fakat bu büyük devrimciler, insanlığın kendilerinden önce oluşturduğu bilgi hazinesini özümlemiş ve eleştirmişler, bilimde büyük bir devrim yaparak dünyanın bütün halklarına ışık tutacak teoriler geliştirmişlerdir.

Bilginin milliyeti olmaz. Bilgi bilgidir ve dünyanın her yerinde geçerlidir. Örneğin taşı havaya attığınız zaman, o taş Japonya'da da, Arabistan'da da, Amerika'da da yere düşer. Çünkü yerçekimi kanunu dünyanın her yerinde geçerlidir. Bu kanunu bulan Newton adlı bilimadamının teorileri de dünyanın her yerinde geçerlidir. Yoksa yalnız İngiltere'de değil. Bu yüzdendir ki, Hazreti Muhammed "Bilim Çin'de bile olsa gidip bulunuz" demiştir. Yoksa, Arapların keşfetmediği her türlü bilgiyi reddedin dememiştir.

Biz Türkiye'de sosyalizmi inşa ederken, elbette ülkemiz şartlarına göre davranacağız. Bilimsel sosyalizmi Türkiye gerçeğine uygulayacağız. Hayatı ve gelişmeleri yeniden tahlil edecek, yaratıcı olacağız. Geçmişte ortaya konan teorileri olduğu gibi Türkiye'nin tepesine giydirmeye kalkarsak, hayatın canlı akışını kavrayamayız ve bilimin donduğu gibi yanlış bir düşünceye kapılırız. Bu nedenle, hangi milletten olursa olsun büyük devrimci önderlerin ve büyük bilim adamlarının görüşlerinden yararlanacağız, ama ülkemiz şartlarına uygulamak kaydıyla.

Ülkemizde bir bağnazlık var. Sanki başka milletten insanların düşünceleri, bilime yaptıkları katkılar değerlendirilmezmiş gibi. Daha doğrusu bu bağnazlık yalnız devrimci önderlerin teorilerine karşı. Elektrik kullanıyoruz. Oysa elektriği bulan Türk değildir. Traktörle tarla sürüyoruz. Otomobil ve minibüsle ulaşım yapıyoruz. Televizyon seyrediyoruz. Öyleyse devrim yapmak, toplumumuzu özgürlüğe kavuşturmak, sömürünün kökünü kazımak için neden bütün insanlığın düşünce ve teorilerinden yararlanmayalım? Bilim evrenseldir. Milletlerin sınırları içine hapsolunamaz. Dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan bir ideoloji de eğer belli bir sınıfın ihtiyacına cevap veriyorsa, başka yerlere de yayılır.

Kendi tarihimize bakalım. Daha önce Şaman dinine inanan Türkler İslamiyeti 10-11. yüzyıllarda benimsediler. Hz. Muhammed bir Araptı. Fakat Türkler İslamiyeti benimsediler. Çünkü İslamiyet 10-11. yüzyıllarda kabile toplumunu arkada bırakan ve sınıflı topluma geçen Türklerin gelişme düzeyine uygundu.

Mustafa Kemal Atatürk'ün önderlik ettiği devrimci mücadeleyi de bu açıdan inceleyebiliriz. Bilindiği gibi, Atatürk, Fransız devrimine büyük hayranlık duyuyor ve bu devrimin yaydığı düşünceleri savunuyordu. Atatürk, Fransız devriminin görüşlerini savunduğu için gericiler onu "gavurlukla", "zındıklıkla" suçladılar. Oysa Fransız devrimi ile gelişen demokrasi ve özgürlük düşüncesi artık Türkiye toplumu için de bir ihtiyaç haline gelmişti. Bu nedenle, hiç kimse Atatürk'ün önderlik ettiği mücadeleyi yenilgiye uğratamadı.

Bugün ülkemizde oldukça gelişmiş bir işçi sınıfı, var. İşçi sınıfının ideolojisi bilimsel sosyalizmdir. Bilimsel sosyalizmin de büyük devrimci önderleri var. Onlar öldüler, fakat düşünceleri dünyanın her tarafına yayılıyor. Çünkü dünyanın her yanında işçi sınıfı var. Bu yayılmayı önlemek boşunadır. Nasıl trene biniyor ve elektriği kullanıyorsak, devrimci önderlerin görüşlerini de kullanabiliriz. "Gavur icadı" diyerek matbaanın girmesini geciktirenlerin ülkemize ne büyük kötülük yaptıklarını aklımızdan çıkarmamalıyız.

SERGİLERDE BU HAFTA

İSTANBUL

DEVLET TATBİKİ Güzel Sanatlar Yüksek Okulunun çeşitli bölüm öğrencilerinin yıl sonu sergisi okul salonunda 1 Ağustos tarihine dek sürecek.

TOPKAPI MÜZESİ'nde açılan, ''DÜNYA ARŞİVLERİNDE TÜRKİYE'' konulu sergi 15 Ekime dek sürecek. Fransız Kültür Merkezi ve Topkapı Müzesi işbirliğiyle düzenlenen sergi Albert Kahn'ın koleksiyonundaki, 1912-1923 yılları arasında Türkiye'de çekilmiş renkli fotoğrafların bulunduğu 169 fotoğraftan oluşuyor.

ÇAĞDAŞ RESSAMLARIMIZIN EN YENİ YAPITLARINDAN oluşan resim sergisi Beyoğlu Ümit Yaşar Sanat Galerisinde 8 Ağustosa dek sürecek. Sergiye katılan ressamlar şunlar: Muzaffer Akyol, Nihat Akyunak, Hayri Arı, Avni Arbaş, Ramis Aydın, Cafer Bater, Şadan Bezeyiş, Hüseyin Bilişik, Cihat Burak, Adil Doğançay, Muammer Durmuş, Nazlı Ecevit, Metin Eloğlu, Dinçer Erimez, Ruzin Gerçin, Mehmet Gürbay, Nuri İyem, Necdet Kalay, Hasan Kavruk, Zeki Kıral, Nüzhet Kutluğ, Cihat Özegemen, Elif Naci, Neveser-Nevbahar, Habib Gerez, Numan Pura, Nermin Pura, Rasin, Niyazi Toptoprak, Burhan Uygur.

ANKARA

AVNİ ARBAŞ- TURAN EROL- BEDRİ RAHMİ EYÜBOĞLU- ORHAN PEKER- RAHMİ TANTUĞ karma resim sergisi Artizan Sanat Galerisinde ay sonuna dek izlenebilir.

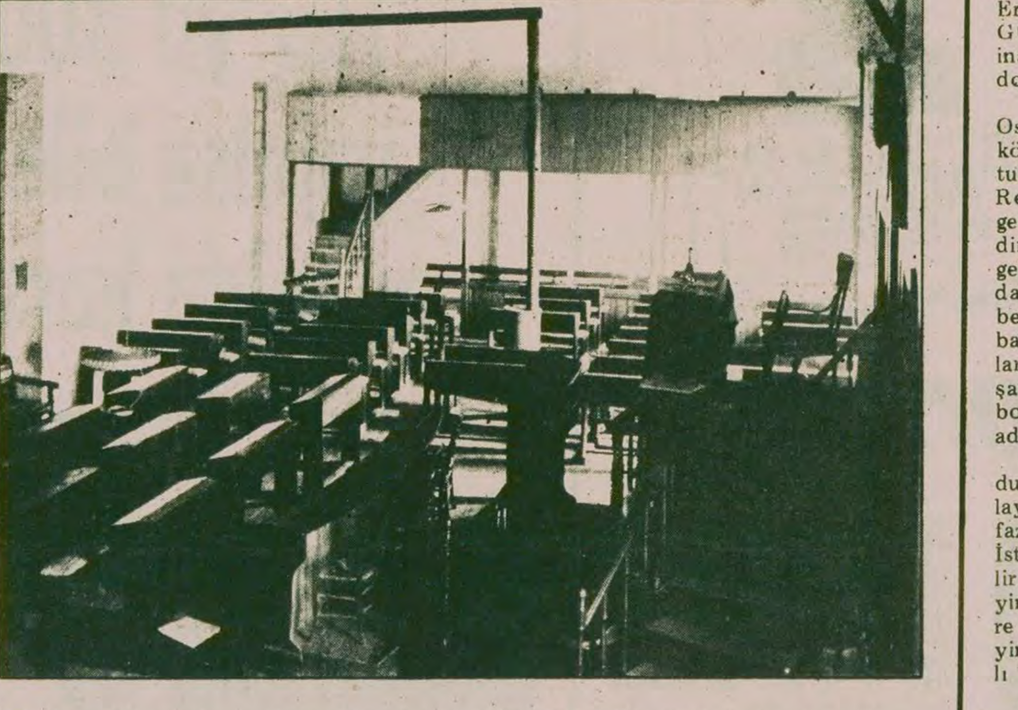
ANKARA- İSTANBUL SANATÇILARI karma resim sergisi Leonardo Sanat Galerisinde 31 Temmuza dek açık kalacak.

KARMA RESİM SERGİSİ Vakko Sanat Galerisinde ay sonuna dek sürecek.

SABAHATTİN ERGİ'nin Devlet Resim ve Heykel Müzesindeki resim sergisi ay sonuna dek izlenebilir.

İZMİR

ELİF NACİ'nin eski ve yeni çalışmalarından oluşan resim sergisi 2 Ağustosa dek, Atatürk Bulvarındaki Vakko Sanat Galerisinde izlenebilir.

Topkapı Müzesinde sergilenmekte olan ve 1912-1923 yılları Türkiyesini görüntüleyen Albert Kahn renkli fotoğraf koleksiyonundan bir örnek: İlk Büyük Millet Meclisi salonu.

17.9.1979 (5)

Cemal Süreya ile ben uzun süre assolistliği terketmedik

SAYILI GÜNLER

MUZAFFER BUYRUKÇU

Aydın Hatipoğlu, bana gülümsüyor, takılıyordu. Ben de ona... 1960-65'lerdeki dopdolu günlere yenilerini ekleyememenin suçlusu engelleri, hepimizi çil yavrusu gibi dağıtan ve birbirimizden devrişeceğimiz olayların, anıların akışını durduran koşulları, eleştiriyorduk. Yurt dışında gezmişti epey. Toplumsal içerikli şiirleri etleniyor, güçleniyordu.

Osman Saffet Arolat'ın babası şair Ali Mümtaz Arolat'tan sözettik. Dürüst, romantik bir şairdi. Heceyle yazdığı şiirlerle kişiliğini kabul ettirmişti. Şiirlerini mayalandıran aşkı hayal tülüyle örtmüştü ve kitlelere mal olamadan yalnız köşesinde göçmüştü.

Cemal Süreya konuştu kıvrak cümlelerle, kavrulan mısır gibi patlıyordu sözcükleri ve ruhları zihinleri delik deşik ediyordu. Afşar Timuçin konuştu aklını döküp saçarak; belleklere, hayatın yüzeyi ile sonsuz derinlikleri arasındaki tabakalarda gizli gerçeklerin damarından sızdırdıklarını, o uyarıcı, dürtücü, itici ve atılım yaptırıcı düşüncelerin çivilerini çakarak... Aydın Hatipoğlu, halk hikayeleri ve deyimleriyle yoğrulmuş bir sıcak dilin içinde bilimsel katılığı ve soğukluğu eriterek konuştu. Ahmet Köksal konuştu duyguların tahtaravallisini uçarılıkla sallayarak, mozaik sözcükleri sofraya serperek... Osman Saffet Arolat uçları törpülenmiş sivri esprilerle dokundu herbirimize ve bizden çok kendi dediklerine güldü. Esen Yel, konuşurken hep suç işlemiş gibi mahçuptu.

Bardaklara doldurduğumuz rakılar tükenince yenilerini getirttik. Beyinlerimiz keyiflenince coştuk. Kuytu, güvenilir gibi bir izlenim bırakan, bu izlenimi sarsacak dalgalanmalara rastlanmayan ama genellikle tuzakların, tehlikelerin... talihlerin altüst edecek olayların nöbet tuttuğu sulara daldık. Gemilerimizi demirledik; zavallı, caresiz kalabalıkların kumsallarında yuvarlandığı, diz çökerek yakardığı kıyılara kurtarıcı tavrıyla ayak bastık. Arabı Zengi'nin kellerden saray yapması örneği düşüncelerden, ilkelerden başkalarının da barınacağı evler yaptık. Seslerimizi aramızda zaman zaman belirip kaybolan dağlardan tepelerden aşırdık, kulaklarımızdan içerlere ittik, hayatımız boyunca biriktirdiğimiz seslerden ölmeyenleri aldık, korolara getirdik, sunduk. Koronun birleşmiş ve gövdeleşmiş sesleriyle kendimizden geçtik. Sonra tek tek çalgılara, esintilere, düşlere, gürültülere, saydam tellere ve ipliklere dönüştürdük. Sevgi iğnesinin deliğinden geçirdik iplikleri ve yüreklerimizdeki yarıkları ustalıkla diktik. Sevindik. Derken özgün, bizleri açıklayan şarkılara sıvandık, solistlik görevini üstlendik. Ama Cemal Süreya ile ben uzun süre assolistliği terketmedik. Hep söyledik, dinlettik, alkışları, hayranlıkları bölüştük. Anlatımın bütün biçimlerini denedik. Hikayeler, şakalar, fıkralar, nükteler döktürdük. Zeka denen delifişeği kızdırdık, oyunlara saldık. Oyunlardan oyunlar türettirdik. Kıvılcımlar, şimşekler çaktırttık, gözkamaştırıcı ışıklarıyla gece ve gündüzlerin kavuşmalarını, bağımsızlıkta direnen anların değerlerini, büyüklüklerini haykırmalarını saptadık. Yarattığımız enfes tablolarla büyülendik.

Rakı bardaklarımız sislendi durdu. Sigara dumanları başlarımızın üzerinde mavimsi bulutlar oluşturdu. Sadece duman yuttuk, duman soluduk, küh küh öksürdük... İzmarit küllükleri boşalınca iştahla yaktık sigaralarımızı o alkolün tırmaladığı acıkmayla...

Zaman, varlıklarımıza sindi, taştı.

Lokanta kapanırken, terlettiğimiz sandalyelerden kalktık. Gözlerimiz kanlanmış, küçülmüş, yüzlerimiz kızarmış, salakça anlamlara bürünmüş, sözcüklerimiz şişmanlamıştı.

Onları, postaneye kıvrılan dirsekte uğurladım. ''Ah be Muzaffer abi!'' diyen İlker'in boynuma sarılan kollarını okşadım, yanaklarından öptüm. Arkalarından, eve gitme güdüsü dürtünceye kadar baktım. İlhami Bekir Tez,, ortalarındaydı. Semtler arası futbol maçından yengiyle dönen, neşeli, sevinçli futbolcuları andırıyorlardı. İlhami Bekir antrenörleriydi sanki.

Sabah, saat 10'da Gazeteciler Cemiyetinin önündeydim. Ayılmıştım ama bakışlarımda, davranışlarımda akşamdan kalmanın sarsak, uyumsuz izleri vardı. Hasta çağrışımların mıknatısıyla bir yerlere, somutun soyutlaştığı aleme sürüklenmesem de, duyguları isyan ettiren, sulandıran durumları anımsamasam da gözlerimden şapır şapır yaş akıyordu ve hiç nedensiz gülüyordum. İçtiğim ayran midemdeki zehiri dilime yaydığındancanım çektiği halde sigarayı yakamıyordum. Düşüncelerim kopuk kopuktu, dengesizdi, boşluklarda gecenin görüntüleri titreşiyordu. Aslında uyumam, dinlenmem gerekiyordu ya Hensel'e söz vermiştim. Onu yirmi geçti, otuz geçti, Hensel görünürlerde yoktu. Kalkmamış mıydı, unutmuş muydu, bindiği otomobil kaza mı yapmıştı? Meraktan çatlıyordum... Bu benim yazgımdı. Sözleşmelerde hep durağa ilkin ben geliyor, bekliyor Allah bekliyordum. Beklediğim çoğu kez gelmiyor ya da iki saat sonra -belki de benim sadık bir bekleyici olduğumu bildiğinden- fıstıkı makamla, sorumluluk denen önemli şeyi tanımadan teşrif buyuruyordu. Derken 11'de indi otomobilden Hensel, ''Özür dilerim!'' dedi, elimi sıktı.

''Geciktin arkadaş!'' dedim.

''Sizin hikayenin fotokopilerini çıkardım da...''

''Mersi!...''

Parlak kağıtlarda Lehçe hikayem... Bir kırıntı heyecanlanmadım. Böyle -fotokopi rezaletiyle- ilk kez karşılaşıyordum. Yürüdük Nuruosmaniye'ye doğru. Hava şurup gibiydi. Tavukpazarının şamatalı, bilmeceli sokaklarını tanıttım, kaldırımları kaplayan araçların arasından yılan gibi kıvrıla kıvrıla geçirttim, ''Ticaret konserine kulak ver'' dedim. Mallar alınıyor, satılıyor, kamyonlara yükletiliyordu. Yöredeki aşevlerinden, arabalı köftecilerden, kebapçılardan mis gibi kokular geliyordu. Bursalı Eşref ustanın köfteci dükkanına girdik. Müşteriler henüz akın etmediğinden iyi bir masa bulduk. Eşref Usta beyaz önlüğü, beyaz kukuletasıyla ocağın önünde dikiliyor, kömür ateşiyle kızan geniş ızgaraya kıyma yuvarlaklarını diziyor. dizdikleri hemen eşit seslerle cızırdıyordu.

''Kolay gelsin Eşref Usta!'' dedim.

''Ooo, hoş geldiniz beyefendi'' dedi, gülümsedi, yüzü solgun, dişleri takmaydı.

''İşler nasıl?'' dedim.

''Şükür! Geçiniyoruz. Ortalıkta yoksunuz?..''

''Ankara'daydım da...''

Eşref usta, yardımcısına döndü, ''Beyefendi benim otuz yıllık müşterimdir''dedi.

''İhtiyarladık Eşref Usta'' dedim.

''Ya, ilk karşılaştığımızda çocuktuk.''

''Bize birerbuçuk... Domates, biber de kızartın!.''

''Hay hay! Piyas ister misiniz?''

''Evet. Şıranız var mı?''

Başını salladı üzüntüyle. ''Koka kola falan çıkınca...''

''Her şey değişti'' dedim.

''Maalesef!'' dedi.

Hensel'e Eşref Ustanın eski dükkanını, şirayı anlattım. Varşova'da da buna benzer dükkanlar olup olmadığını sordum. ''Var ama başka türlü'' dedi. Köfteler de piyazlar da lezzetliydi. Bir porsiyon daha söyledim. Parayı ödedim, on lira bahşiş bıraktım. Alayı valâyla uğurlandık... Yürüdük gene. Cağaloğlu yokuşunu indik, Sirkeci'deki Filibe köftecisinin yanındaki sokağa saptık. Sağlı sollu kuyruklara baka kaldı Hensel. Güldüm. ''Yağ veriyorlar.'' Hensel, -kuyrukları- başka bir şey sandığından şaşırmıştı ama nedenini belirtince olağan karşıladı. ''Biz de bunları yaşadık'' dedi.

''Siz savaştınız ama...'' dedim.

''Bu da bir savaş'' dedi.

''Doğru, ekonomik bir savaş.''

Lastikçilerin oturdukları bir kahvenin küçük iskemlelerine iliştik, çay istedik.

Bir kuyrukta yağ alan öteki kuyruğa koşuyordu.

İkişer çay içtik ve ayrıldık.

Trafik polisi araç akışını durdurunca karşı kaldırıma geçtim, İran Konsolosluğunun her adımda yükselen duvarlarının gölgesine sığındım. Eray Canberk'e uğrasaydım ya... Hay Allah! Bütün Türk'lerin aklı gibi aklım tutukluk yapıyordu. Korku şöyle bir anaforlandı içimde, Konsolosluğun yöresi tekin değildi; bahçeye bomba atmışlar, polislere ateş açmışlardı. Hızlandım -belâ- bölgesinden çıkmak için. İşte Eray Canberk. ''Şimdi seni düşünüyordum'' dedim. ''Sağol abi, nerelerdesiniz, hiç görünmüyorsunuz?'' dedi kendine özgü bir ses yumuşaklığıyla. ''Görünmediğime göre içimdeyim. Çünkü en emin yer orası'' dedim, güldüm. ''Asıl sen görünmüyorsun. Kaç kere aradımsa bulamadım.'' Bağışlamamı dilercesine, ''Bundan sonra yayınevi hep açık duracak'' dedi. ''Pekala, gelirim'' dedim. ''Çiçekler ne güzel abi!'' dedi. ''Yağmurla, fırtınayla -geliyorum- işaretini verip milleti korkutan sonbahara kızdım. -Dur bakalım, öyle kolay kolay yazı ortadan kaldıramazsın dedim ve çiçekleri kopardım ki -yazık, yaz sona erdi- diye hayıflananlar görsün de sevinsinler.''

''Sonbaharla da uğraşmak gerekir abi'' dedi Eray Canberk.

''Bundan sonra uğraşacağız. Duygularımızın sarnıçları dolmaya, hüzünler ruhlarımıza üşüşmeye başladığında, sonbahar mevsimi hayatımıza girmiş demektir'' dedim, Eray Canberk'in bakışları şiirleşti. Sakindi, kibardı, inceydi, özlenen niteliklere sahipti. Şiirleri kişiliğinin yansıması, dizeleşmiş haliydi. Estetikle özün kaynaştığı benzetmeleri, gözlemleri zengin ama yalındı. Sertlikleri yapıda eritmişti, bağırıp çağırmıyordu. Afşar Timuçin gibi evrensel bir dilin yumaklarını çözüyordu. Ben Eray Canberk'i hep tanıdığım çevreden alıyor, hayallerimin uzantılarıyla püsküllü fesli, İstabulinli, kanun, ut, tambur çalan, İsfahan tömbekisiyle nargile fokurdatan; mühür gözlü, ok kirpikli, ceylan bakışlı dilberlere sevdalı bir Osmanlı efendisi kalıbına sokuyordum. Sevdalandığı ve kendisine sevdalı konak terbiyeli, zarif hanımefendileri Göksu'ya, Küçüksu'ya, Kağıthane deresine götürürdü çift beygirli Landonuyla. Saz sesleri sandallardan suya damlayıp ordan buharlaşarak arşı alâya yükseldiğinde güzel başını sinesine yaslayan cananıyla, Boğazın çırpıntılı ve akıntılı ama o an için durgunlaşan denizinin derinliklerinde yatan Yahya Kemal'in -geçmiş gecelerinden birini- seyrederdi. Kır sefasına çıktığında, tepe yaprakları pırpırlı ulu ağaçların dantelli gölgelerinde dinlenirken yaprak hışırtıları arasından süzülen içli ah çekişler yüreğini paralardı. Zengin giyimli, ince belli, bir dal gibi kırılmasından korkulan narin, vereme -müsait- maşukalarının kollarını dirseklerine kadar namahrem bakışlardan saklayan eldivenli ellerini diz kırarak; kainattaki kaynağı bilinmez sırların topladığı tirşe yeşili gözlerine alevlenmiş gözlerini dikerek, on yedinci yüzyıl soyluları gibi öperdi. Baklavalı tüllerle örtüldüğünden çekiciliği artan güneş değmemiş pembe-beyaz çehrelerini, tülleri ılık bir yel zerafetiyle kaldırarak incelerdi ve varlıklarından fıskiye suyu gibi fışkırıp yanaklarındaki mahçubiyet kızarıklıklarında tomurcuklanan ballı isteklerini emerdi gizli ağızlarla. Mum ışığında tüylü kalemle nameler, gazeller yazar, geceyi sim işlenmiş siyah bir kadifeye döndüren parlak yıldızların altında iki tek atardı. Sonra ortadan kesilmiş bir armutu andıran koca karınlı ut'a mızrap vurur, duygulu sesiyle Şevki Bey'den dertli şarkılar okurdu.

-DEVAM EDECEK

halkbilim

Bir halk türküsü ve öyküsü

Fikri Çiçekçi

Değerli sanatçı Muharrem Akkuş'un Erzurum yöresinden derlediği ''KIRMIZI GÜL DEMET DEMET'' türküsü Anadolu insanının yaşadığı olaylardan şöylece doğmuştur.

Halk arasında 93 Harbi diye bilinen Osmanlı-Rus Savaşı döneminde Erzurum köylerinden bir ananın oğlu da Ruslara tutsak olmuştur. Savaş sonrası tutsaklar Resan kentinden posta posta Erzurum'a gelmektedir. Herkes gibi ana da sevinçlidir, oğluna kavuşacak diye. İlk postanın geleceği haberi duyulunca dertli ana bağdan bahçeden topladığı bir demet gül ile beraber istasyona koşar. İstasyon ana-baba günüdür. Arayanlar, ağlayanlar, sarılanlar. Dertli ana bir oyana, bir buyana koşar. Ne yazık ki oğlunu göremez. İstasyon boşalır. Ana, elinde güller, mahzun ve ağır adımlarla köyün yolunu tutar.

İkinci postanın geleceği duyulur duyulmaz ana yeniden bir demet gül toplayarak istasyonun yolunu tutar. Daha fazla merak ve heyecan icindedir. İstasyon yine ana-baba günüdür. Tren gelir, yanaşır ağlayanlar, sarılanlar ve ana yine o kapıya, bu kapıya koşar. Gelenlere sorar, fakat yine oğlu yoktur. Güller yine boynunu bükmüştür, ana ağlamaklı köyün yolunu tutar. Köyünde bekleyen gelininin yüzüne nasıl bakacağını düşünür.

Aradan bir zaman geçer, yine bir haber ''son posta geliyormuş'' diye. Ananın heyecanı son haddinde, telaşla bağ bahçeye koşar. Gül mevsiminin sonunda yaprakları dökülmek üzere olan kırmızı güllerden bir demet toplar. İstasyona iner, herkeste aynı heyecan ''varsa bunda, yoksa artık yok..'' diye düşünürler. Tren düdük çalarak istasyona girer, inenler ağlayanlar, sarılanlar ve ana bir o yana bir buyana oğlunu göremez. Tren boşalır, ana trenin bütün kompartmanlarını tek tek dolaşır. Yok yok.. Bütün umutları biter ananın, yığılır kalır olduğu yerde. Bomboş istasyonda güllerin yaprakları dökülmüş, babasız kalan torununu düşünerek ninnisini söyler:

Kırmızı gül demet demet
Sevda değil bir alamet
Gitti gelmez ol muhannet
Şol revanda balam kaldı yavrum kaldı.

Kırmızı gül her dem olmaz
Yaralara merhem olmaz
Tabiplerden derman gelmez
Şol revanda balam kaldı, yavrum kaldı.

Kırmızı gülün hezanı
Ağaçlar döktü gazeli
Anasının kara yağızı
Şol revanda balam kaldı, yavrum kaldı.

TARTIŞMA

Ülkemiz zengin folklor hazinesine sahiptir ve çok değerli folklor uzmanlarımız vardır. İstanbul'da 20'nin üstünde folklor kuruluşu, ülkemizde ise 100'ün üstünde bu konuda çalışma yapan kuruluş ve binlerce folklorcu vardır.

Buna rağmen folklor halk içinde yerine oturmuş ve içeriği halk tarafından kavranılmış değildir. Bu eksikliği gidermek, geçmiş kültür mirasımızı inceleyerek geleceğe ışık tutmak amacıyla bir tartışma açıyoruz. Tartışmaya tüm folklorcuları,bu konuda araştırması olan bilim adamları ve uzmanları da davet ediyoruz.

Konuyu en ince ayrıntısına kadar incelemek için biz birkaç soru saptadık. Sizler buna benzer soruları çoğaltabilirsiniz.

Bu konuda da önerilerinizi bekliyoruz.

Tartışmaya katılmakisteyenlerin iki daktilo sayfasını geçmeyen yazılarını köşemize bekliyoruz.

Sorularımız şunlardır:

1– Folklor nedir? (Halkbilim , halkiyat, halkbilgisi gibi adlardan hangisi kullanılmalıdır?

2 – Folklorun kapsamına neler girer?

3 – Ulusal kültür açısından önemi nedir?

4 – Başlıbaşına bir bilim dalı mıdır?

5 – Diğer bilimlerle ilgisi nedir?

6 – Yaşayan bir bilim dalı mıdır? (Yaşayan şeyleri de içine alır mı?)

7 – Gelecek için folklordan nasıl yararlanabiliriz?

Göndereceğiniz yazılarda düşünce sahibine aittir. Tartışmamız için yazılarınızı bekler, araştırmalarınızda şimdiden başarılar dileriz..

Bektaşi fıkraları

Yeryüzünde kalmış

Bektaşinin iki softayla paylaştığı bir medrese odasına, ölü evinden bir sahan helva yolladılar. Helvanın ancak bir kişiye yetecek kadar olduğunu gören Bektaşi, arkadaşlarına bir teklifte bulundu.

— Bu gece istihareye yatalım. Rüyasında en ulu mertebeye eren helvayı hakedip yesin.

Her biri kurnazlıkta kendini arkadaşlarından üstün farzeden softalar, razı oldular. Gece abdest alıp namazlarını kıldıktan sonra yattılar.

Kurnaz Bektaşi uyumadı, gece yarısı arkadaşları uyurken kalktı helvayı afiyetle yedi. Sonra yatağına uzanıp rahat bir uykuya daldı.

Sabahleyin uyanan ahbaplar, birbirlerine rüyalarını anlatmaya koyuldular. Birinci softa:

— Dün gece Peygamberimiz Efendimizin huzurlarında kevser şarabından kana kana içtim.

İkinci softa ona inanmamış gözlerle bakarak:

— Ben de Cenabı Hakkın sofrasında yemek yedim.

Bektaşi bu azametli softalara bakarak boynunu büktü:

— Ben fakiri öyle yüce makamlara kabul etmezler. Kulunuz yeryüzünde kalıp bir kaşık helva ile nefsimi körlettim.

Savulun bırakıyorum kuyruğu

Bektaşinin eşeği kaçmıştı. Peşine düştü. Eşek kaçar o koşar. Nihayet bir bayırın ucuna geldiler. Eşeğin iki ayağı uçurumdan aşağı sarkarken sahibi kuyruğuna yapıştı. Ama yukarı çekmeye gücü yetmiyordu. Bıraksa hayvan gidecek. Hemen aklına ne kadar evliya geldiyse dualar ederek hepsini yardıma çağırdı. Fakat eşek gitgide kayıyor, dermanı kesiliyordu. Nihayet daha fazla tutamayacağını hissedince:

— Ey yardıma çağırdığım ulu zatlar, dedi, şayet geldinizse önünden savulun, bırakıyorum kuyruğunu.

Konya yöresinin dilekleri, ilençleri, atasözleri, deyimleri (2)

Zeki Oğuz

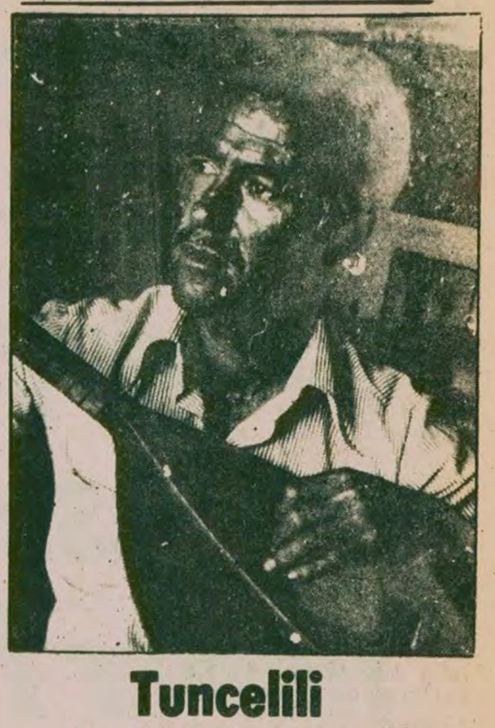
(Atasözleri'nin devamı)

Cennete gitse fidan kırar, cehenneme gitse kazan deler
Çok söz yalansız, çok para haramsız olmaz
Çarığa bakma, yörüğe bak
Çocuklar oynar aşık, bir gün bize de gelir keşik
Davulu görür oynar, mihrabı görür ağlar
Döner taşım yok, öter kuşum yok
Deli deliden, imam ölüden hoşlanır
Etli idin hani derin, güzel idin hani yerin
Farzından evvel farz var, namazdan evvel boğaz var
Fıkaranın doğurduğuna ya kız ya oğlan derler, zenginin doğurduğuna ya bey ya hanım derler.
Fıkaranın çocuğu, zenginin atı kıymetli olur
Garip yiğidin dili kısa, boynu eğri olur
Elin kazanıyla aş kaynamaz
İnsan küstüğü dağın odununu kesmez
Haline bakmaz, harım duvarı atlar
Hakimsiz hekimsiz memlekette durma
Mevleviye sormuşlar, neden cüppeyin yenleri uzun? Kusurları örtmek için.
Pek yürürsen deli gelin, usul yürürsen ölü gelin derler
Rüzgar böyle eser, balta böyle keser, vay halimize
İnek almaz, dana emmez
At kudumu, yurt kudumu, avrat kudumu
Avrat var, arpa unundan aş eder
Deli kız evde kalmaz, delik eşik yerde kalmaz
Düğün el ile, harman yel ile
Er ekmeği meydan ekmeği, oğul ekmeği zindan ekmeği
Erkek kuş havalı, dişi kuş yapar yuvayı
Kızı kardeşli yerden, tarlayı taşlı yerden
Ne kızı verir ne dünürü küstürür
Ak keçiyi gören içi dolu yağ sanır.

Sözümüzü Levni Ustanın ''Atalar sözü destanı'' ile bağlayalım:

''Tut atalar sözünü, kalbi selim ol
Gönülden gönüle yol var demişler
Gider yavuzluğun tab-ı halim ol
Saf sirke kabına zarar demişler
***
Her kâre uzatma elin eteğin
Yelkovana döner ahir emeğin
Nitekim bir gölde şaşkın ördeğin
Başın kor kıçından dalar demişler
***
Güneş balçık ile sıvanmaz ey dil
Bezirgan olsa da bellidir kâmil
Kendinden gayriyi beğenmez cahil
Kendi çalar kendi oynar demişler
***
Pirlerin nasihatin almayanlara
Bir mürşit kâmile ermeyenlere
Sözünün ısbatı olmayanlara
Dipsiz kile hem boş anbar demişler.''

Halk ozanlarımız

Tuncelili Aşık Ali Cemal

Hasan Yıldız

Bu haftaki halk ozanı konuğumuz Tunceli'li Ali Cemal . Ali Cemal, uzun yıllardan beri halk müziğimize gönül vermiş, bu uğurda çile çekmiş bir ozandır. Türkiye'nin çeşitli yörelerinde düzenlenen halk gecelerine katılmanın yanında, 'Pir Sultan Abdal''ın çeşitli temsillerinde de görev almıştır. ''Ben hakikati ve hakkı bilirim'' diyen ozan yaşamını şöyle anlattı.:

''Anam temmuz ayının ortalarında, öğlen sıcağında, tarlada ekin biçerken dünyaya getirmiş beni. Mazgirt'in Dedvan yöresinde 1940 yılında doğmuşum, Ailemiz 40 nüfuslu bir aileydi. O zamanlar ağa maiyetinde çalışıyorduk. Ben kendimi bilir bir yaşa gelince ailemiz bölündü ve altı eve ayrıldı.''

Ali Cemal saza ve söze olan tutkusunun temelini de şöyle açıklıyor:

''Bizim oralara tasavvuf- muhabbet ehlileri gelirlerdi. Bunlar hem çalar, hem söylerlerdi. Aşıklık tutkusu ta o zamanlardan başladı bende. Ayrıca ailemizden babam ve amcam da saz çalardı. Babamın da bana bu yöndeki yardımcı tutumu sayesinde saz çalmayı öğrendim. Sonra yavaş yavaş çalıp söylemeye başladım. Çok zor şartlarda büyüdüm. Büyüyüncede dertlerimiz bitmedi. Çok yerler gezdim. Çingenesinden Ermenisine kadar her vatandaşımın derdine ortak olmuş, suyunu içmiş, lokmasını yemişimdir. Beni söyleten bu olmuştur.''

Çeşitli toplumsal olayların etkilediği ozan Ali Cemal'in tüm türküleri de belli bir toplumsal içeriğe sahiptir. Ülkemizin içerisinde bulunduğu kardeşi kardeşe vurdurtma ve anarşi ortamında Ali Cemal insanlara şöyle seslenmektedir. (Bu eserlerini kendisiyle TV için program yapmaya gelen TRT ekiplerine de çalıp söylemiş, onlar da söz verdikleri halde henüz yayınlamamışlar):

İNSANLIĞA BİR ÖNERİM VARDIR

''Tüm insanlığa bir önerim vardır
Bu koca dünyaya dar demesinler,
Hakikatlerden bir haberim vardır,
Haktan gayrısına yar demesinler.
Bu dünya doludur hakkın nimeti
Huzur barış insanlığın cenneti.
Hizmetlere alet bunca serveti,
Silaha çevirip kâr demesinler.
Dünya bilimleri yazsın tutsun
İnsan aleminden cehalet gitsin
Senlik benlik denen kavgalar bitsin
İnsan birliğine zor demesinler.
İsevi Musevi Muhammediler
Doğu Batı Küzey hem Güneylüler
İnsanlık öncüsü cümle veliler
Yollar buzlu dağlar kar demesinler.
Bu dünyada budur insan yasası
Yurtta dünyada sulh insanlık sesi
Ali Cemal gerçek nutku nefesi
Tutanlara ölüm var demesinler.''

Başta da söylediğimiz gibi ozanın yaşamı oldukça yoksulluk içinde geçmiştir. Bu yoksul yaşam şu anda da Tunceli'nin Örs köyünde sürüp gitmektedir. Ozan yaşamını ise sazında şöyle dile getirmektedir:

''Hele bakın bu sefile
Dertli Cemo köylü Cemo
Gül rengi dönmüştür küle
Dertli Cemo köylü Cemo
* * *
Bedeni var başı yoktur
Koca yurtta işi yoktur
Barınmaya aşı yoktur
Dertli Cemo asker Cemo
* * *
Çalıp yese hırsız olur
Derdin yansa arsız olur
Bir esirden farksız olur
Şehit Cemo gazi Cemo
* * *
Eşeği yoktur ço desin
Öküzü yoktur ho desin
Nerde kazanıp ne yesin
Sefil Cemo bekçi Cemo
* * *
Bizde evladız vatana
Neden hasretiz soğana
Haline bizden doğana
Dertli Cemom köylü Cemom
* * *
Ali Cemal bozuk çarkın
Dert ile örülü kürküm
Bir kalkandan yoktur farkım
Bekçi Cemo. asker Cemo.

''Bu türküm aynı zamanda bütün yoksul Cemoların türküsüdür'' diyen Ali Cemal, bu türküsünün de başkaları tarafından kendisinden izin alınmadan çalıp söylenildiğini belirtiyor.

Ali Cemal sanat anlayışını da şöyle açıklıyor:

''Fikirlere, gerçek fikirlere saygım vardır. Her çalıp söyleyen mutlaka dört köşeden birine az veya çok değinir. Bir Bektaşi'nin dediği gibi 'Canım kurban olsun gerçeği bilene Malım kurban olsun hiç dipte bir şey bilmeyene/Allah belasını versin/Yarısını bilene, yarısını bilmeyene'' Onun için halk ozanlığını böyle değerlendiririm. Bence bütün ozanların sazı ve sözü birlik için olmalı insanların barışı, insan huzuru için olmalıdır.''

Toplumun çeşitli sorunlarıyla ilgili olarak sürdürdüğümüz tartışmayı gittikçe derinleştirip son olarak sanatçıların çeşitli sorularına değindiğimiz tatlı sohbeti belli bir süre sonra kesmek zorunda kaldık. Anadolu'nun küçücük bir köyünde yaşayan Ali Cemal yeniden köyüne, yuvasına dönmek için, sazını alıp yanımızdan ayrıldı.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

HİNDİSTAN-SOVYET İLİŞKİLERİNDE BİLİNMİYEN YÖNLER

İSVEÇLİ YAZAR JAN MYRDAL'IN HİNDİSTAN İNCELEMESİ

Çeviren: Yavuz Çekirge

MOSKOVA, HİNDİSTAN ÇELİK FABRİKALARINA 1975'DE 5 MİLYONLUK MAL ISMARLIYOR DAHA SONRA MALLARI MISIR'A GÖNDERİYOR VE MISIR'DAN 8 MİLYON RUPİ ALIYOR

Türkiye'nin Sovyetler'e ısmarladığı bazı mallar Hindistan'da yapılıyormuş

HİNDİSTAN'da dört aylık bir inceleme yapan İsveçli yazar Jan Myrdal, gezi dönüşü yayınladığı yazılarda Sovyetler Birliği'nin Hindistan ağır çelik endüstrisindeki girişimleriyle dünyanın en fakir ülkelerinden birini nasıl sömürdüğünü açıkladı. Jan Myrdal, yazısında Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ne ısmarladığı bazı malların da Hindistan'da üretildiğini ileri sürüyor.

Ünlü İsveçli yazarın röportajlarının, Hindistan'ın devlet sektöründe Sovyetler Birliği'nin karar verme yetkisinin olduğunu vurgulaması, Hindistan'ın bilinmeyen bir yönünün daha ortaya çıkmasına neden oluyor. Bilindiği gibi Hindistan, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinden sonra aldığı tavırla dünya basınında ilgi çekmişti. Hindistan hükümetinin bu tavrının ardında yatan nedenleri açıklayabileceği düşüncesiyle Jan Myrdal'ın Hindistan röportajının bir bölümünü okuyucularımıza sunuyoruz. Bu yazı, İsveç'in günlük gazetelerinden Svenska Dagbladet'ten kısaltılarak, yazarın izniyle çevrilmiştir.

1980 yılı içinde Hindistan'da yapılan Sovyet aleyhtarı bir gösteri

Yeni Delhi'de gazeteci arkadaşlarla Hindistan ekonomisi üzerine tartışıyoruz. Theresa, Nobel Ödülünü almak üzere Avrupa'ya geldiğinde, Avrupa basını açlıktan ölen Hintli çocukların içler paralayıcı resimlerini yayınlıyordu. Ama, Hindistan gerçeğinin bir de başka bir görünümü var.

HİNDİSTAN STEELWORKS CONSTRUCTİON

22 Şubat 1980'de Hint Ticaret Bakanı Pranab Mukheryee, Hindistan Steelvorks Construction şirketinin Sovyetler Birliği yetkililerine Nijerya'da bir çelik endüstrisi, Libya'da bir atom santrali kurmak üzere teklif götürdüğü haberini veriyordu.

Hindistan fakir bir ülke ama, hiç de zavallı bir ülke değil. Bir endüstri ülkesi olarak, dünyada 14. sırayı alıyor. Yılda 11.4 milyon tonluk çelik üretimiyle İspanya'yı geride bırakırken, yorumcular bu gelişme hızıyla iki yıl sonra Fransa'nın da geride kalacağını ileri sürüyorlar.

Hindistan ihracat endüstrisi, daha şimdiden Güneydoğu Asya'da, Afrika'da ve Ortadoğu'da Batılı rakiplerine şans tanımıyor; çağdaş yöntemlerle ürettiği kaliteli mallar ve dünya çapındaki uzmanlarıyla dünya pazarlarında milyarlık ihalelere çekinmeden girebiliyor.

Hindistan, son on yıl içerisinde Sovyet şirketleriyle de yakın ilişkiler geliştirmiş bulunuyor. Libya'da kurulacak olan atom santrali projesi ne ilk ne de son olacağa benziyor. Hindistan'daki ABD şirketleri, iç pazarda terler dökerken, devlet sektörü, Sovyet şirketleriyle yakın ilişkilere girerek dünya pazarlarında cirit atıyor.

DÖRDÜNCÜ DÜNYA ÜLKESİ

AMA, tüm bu gelişmelere karşın Hindistan, her geçen gün biraz daha fakirleşiyor. Dünya Bankası araştırma raporlarına göre, artık Hindistan, içinde bulunduğu bugünkü durumuyla bir Üçüncü Dünya ülkesi olmaktan çıkmıştır. En fakir ülkeler olarak kabul edilen Uganda ve Bangladeş'le birlikte Dördüncü Dünya ülkelerinden biri olarak nitelendiriliyor. Hindistan fakirlik bataklığına her geçen gün biraz daha batıyor. Dünyadaki her iki okuma yazma bilmeyen kişiden biri hintli. Bu oranın giderek artacağı ve 2000 yılında Hindistan'daki okuma yazma bilmeyenlerin sayısının yarım milyara ulaşacağı sanılıyor. Ülkenin nüfusunun yarısı siyasi ve insan haklarından yoksun olarak yaşıyor (Kırsal kesimin yüzde 40'ı, kentlerde yaşayanların da yüzde 50'si)

Hindistan'da kurulan çelik yatırımları Sovyetlerin denetimi altında.

Ülkede sermaye birikimi giderek artıyor. 1969 yılında bankaların millileştirilmesi sermaye birikimini sınırlandırmak için yapıldığı söylenmişti) zenginlerin daha da zenginleşmesine neden oluyor. BİRLA şirketinin 1964 yılıyla 1976 yılları arasında gösterdiği gelişme, millileştirilen bankaların kimin hesabına çalıştığını daha iyi gösteriyor.

1964. . . . . .2.829 milyon dolar
1966. . . . . .4.469 milyon dolar
1972-73. . . .7.228 milyon dolar
1975-76. . . 10.646 milyon dolar

Ülke endüstrisinin yüzde 60'ı devletin. Devletin ağır sanayi yatırımlarıyla endüstri büyüyor. Ama, bu sosyalizm olarak nitelendirilemez. Şirketlerin devlet eliyle yürütülmesi gerçekte pek fazla bir şey değiştirmiyor. Şirketleri yöneten kadrolar, özel şirket sahipleri gibi aynı sosyal sınıftan kaynaklanıyor. Şirketlerin işçiye davranışı da aynı özel şirketler gibi. Sosyalizmden çok devlet kapitalizminden söz edilebilir. Hindistan'da. Ülkedeki yatırımlar ya devlet eliyle ya da yurt dışından alınan borçlarla gerçekleştiriliyor.

DEVLET SEKTÖRÜ

1950'lerde ABD, İngiltere'nin Hindistan'daki pazarlarını ele geçirdi, türlü diplomatik yollarla da devlet sektörünü kontrol etmeye çalıştı. Hindistan, ABD'nin güçlü endüstrisine karşı devlet sektörünü geliştirerek bir çözüm yolu aradı. 1920'lerde de İngiltere'nin Hindistan pazarlarını ele geçirmesini önlemek için aynı siyaset izlenmişti. Hindistan, devlet sektörünü geliştirerek çözüm yolları aramayı tecrübelerinden biliyordu.

Sovyetler Birliği, 1950'lerde Hindistan devlet sektörüne yatırımlar yapma yolunda girişimlerde bulundu. Bu girişimlerin ideolojik planda etkin bir propagandayla desteklendiği de biliniyor. ABD'nin Hindistan pazarlarını ele geçirmek için yürüttüğü etkin diplomatik, ideolojik propagandayla Sovyetlerin yetenekli uzmanları, danışmanları yoğun bir çalışma içine girmişler, iki süper güç arasında kıyasıya bir rekabet oluşmuştu.

RUSLAR MÜCADELEYİ KAZANIP ABD'Yİ GERİLETİYOR

1974 yılı iki süper güç arasındaki rekabetin bir sonuca bağlandığı yıl oldu. Sovyetler Birliği, bu mücadeleden galip taraf olarak çıkıyordu. Devlet sektörüne yaptığı yatırımların yüzde 75'ini geriye alırken ABD yalnızca yüzde 12'lik bir gelir sağlayabiliyordu. Böylelikle Sovyetler Birliği, Hindistan'ın ticaret yaptığı ülkeler arasında baş sırayı ABD'den devralıyordu.

ESSO pazarlardan geri püskürtülüyor, IBM'nin yerini Sovyetler Birliği alıyordu. 1974 yılından bu yana geçen zaman içerisinde Ruslar, ABD'ye karşı Hindistan'da büyük ekonomik zaferler kazandılar. Bu yıl Hindistan'la Sovyetler Birliği arasındaki ticari ilişkilerin yüzde 50'ye ulaşacağı sanılıyor; yani, 200 milyar rupiye. Geçtiğimiz şubat ayı içerisinde Gromiko'nun Yeni Delhi'ye yaptığı resmi ziyaret sırasında, Sovyetler Birliği'nin Hint özel sektörüyle de yakın ilişkiler kurmak istediğini bildirmesi, önümüzdeki yıllarda bu oranın artacağını gösteriyor.

FICCI

FICCI yani Hindistan Ticaret Odası, ticari ilişkilerin gelişmesi amacıyla Moskova'ya uzmanlarını yollamış bulunuyor. Sovyetler Birliği'nin kredi karşılığını malla ödeme, pazar güçlüğü çeken endüstriler için de pazar teklif ettiği bildiriliyor.

ABD'nin birbirini izleyen yenilgileri, İran'daki diplomatik, Afganistan'daki askeri ve en son Hindistan'daki ekonomik yenilgisi, bir zamanların süper gücü ABD'nin içine düştüğü durumu daha da kötüleştiriyor.

Sovyetlerin Hint pazarlarına gösterdiği ilgi, ABD'yle olan siyasi rekabetinden kaynaklanmıyor doğal olarak. Sovyetler Birliği ekonomik çıkarlarının peşinden gitmekle ABD'nin pazarlarını ele geçirmek zorunda kalmaktadır. Sovyetlerin amacı, bir ideal peşinden koşmak değil, ekonomik alanda genişlemek, yeni pazarlar bulmaktır. Hindistan'da bugün en büyük işletmelerden biri olan Heavy Engineering Cop'a bakarak Sovyetlerin amaçlarını daha yakından anlayabiliriz.

SOVYET ÇELİK ENDÜSTRİSİNİN HİNDİSTAN KOLU

HEC, devlet eliyle işletilen büyük bir sanayi. 20 bin işçi çalıştırıyor ve bu sayıyla Hindistan'ın en fazla işçi çalıştıran işyeri durumunda. Yılda 1 milyon ton çelik üretiyor. Yerli pazarın ihtiyacının oldukça üstünde bir üretim bu. Şirket, yalnızca Hint pazarları için çalışmıyor zaten. Kağıt üzerinde şirketin sahibinin Hint devleti olduğu bir gerçek ama, pratikte HEC, Sovyet çelik endüstrisinin bir bölümü olarak çalışıyor. HEC'nin Moskova hesabına ürettiği mallar, Türkiye'ye, Küba'ya, Bulgaristan'a ve Macaristan'a yollanıyor. Moskova, HEC'e başka ülkeler adına ısmarlama yapıyor. Ödemeler ise yine Moskova kanalıyla yapılıyor. Bu karışık alım-satım ilişkisini bir örnekle açıklarsak daha iyi olacak.

Moskova HEC'e 5 milyon 500 bin rupi karşılığı mal ısmarlıyor (1975/76). Şirket, ısmarlanan malları Mısır'a yollama emri aldığından malları Moskova'ya değil de Mısır'a yolluyor. Mısır, Moskova'ya 8 milyon rupi ödeyerek malların karşılığını ödüyor. Dolayısıyla ne Mısır'ın ne de HEC'in bu aracı komisyonundan haberi olmuyor...

Bu arada Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ne ısmarladığı bazı mallar da benzer işlemlerle Hindistan'da yaptırılıyor.

George Fernandes, Ticaret Bakanıyken yapmış olduğu bir açıklamada, HEC'in katıldığı bir ihalede Sovyetler'in HEC'in verdiği ücreti artırarak işi üzerine aldığını ve malları yine HEC'in fabrikalarında ürettiğini ileri sürdü. Böylelikle zararlar Hindistan devletine, kârlar da Moskova'ya gitmiş oldu.

HEC'de çalışan Sovyet uzmanlarının maaşları, yüksek dereceli Hint memurlarının aldıkları paraların kat kat üstünde. Mart 1979'da Kosigin'in yapmış olduğu resmi bir ziyarette yapılan bir anlaşmayla HEC Sovyet ağır sanayisinin bir parçası olarak kabul edilmekte. HEC Sovyet beş yıllık kalkınma planının ilkelerine göre yönlendiriliyor. Şirketin karar verme yetkisini belirleyen protokol 30.6.1979 tarihinde imzalanıyor. Bu protokole göre şirkette çalışan Sovyet uzmanlarının karar verme yetkisi, Hintli müdürlerden daha fazla; üstelik bu uzmanların Hintli müdürlerin verdikleri kararları veto yetkisi de bulunuyor.

Hindistan ağır sanayisi, Sovyetler Birliği'nden gelen taleplerle ve 5 yıllık kalkınma planı içerisinde yönlendiriliyor. Kağıt üzerinde Hint devletinin sahip olduğu fabrikalar, Sovyet danışmanlarının ve uzmanlarının kararlarıyla çalışıyor. Hindistan devletinin bu kararlarda söz hakkı pratikte yok gibi bir şey.

Nedense, artık Yeni Delhi'deki otellerde sarışın müşterilere Rusça hitab edilmesi de bir alışkanlık haline gelmiş.

Hindistan'da bir yanda Sovyetlerle işbirliği sonucu kurulan nükleer santraller var; bir yanda ise en geri tekniklerle yapılan üretim var.

Türkiye'deki şu andaki konut açığı 2 milyon

Her yıl 300 bin konut yapılsa bile ev ihtiyacı on yılda karşılanabilecek

Konut açığının kapanmayıp tam tersine giderek artması sosyal farklılaşmayı da etkiliyor. Yukarıda Ankara'dan ilginç bir görünüm. Ön planda yoksul evleri, arkada gökleri tırmalayan konutlar (üstte).
Son yıllarda gerek SSK, gerekse bankalar, Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde işçi ve halk konutları yaptılar. Ancak daha sonra halk konutlarının büyük kısmı dövizle satılmaya başlandı. Yukarıda İzmit'te 5437 işçi ailesi için yapılan konutlar görülüyor. (Altta)

ÜLKEMİZDEKİ konut açığının 2 milyon civarında olduğu ve her yıl 300 bin konut yapılsa dahi ancak on yılda ihtiyacın karşılanmış olabileceği belirtildi.

Sosyal Sigortalar, Memurlar ve Bağ-Kurlular Konut Yapı Kooperatifi sözcüsü Nurettin Çetiner düzenlediği basın toplantısında konuyla ilgili bir panel düzenlediklerini belirtti ve "21 Temmuz günü yapacağımız panele İmar ve İskan Bakanı ile Bakanlığa bağlı uzmanlar, Mimarlar Odası temsilcileri ve Ege Bölgesi Sanayi Odası yetkilileri katılacaklardır" dedi.

Kooperatif sözcüsü, devletin bu sorunu gidermek için üstüne düşeni yapacağını söylediğini, ancak hangi yolla bu görevi sürdüreceğinin belirtilmediğini söyledi ve şöyle devam etti:

"Merakımız odur ki, Türkiye'nin konut sorununu tek başına müteahhitler mi çözecek, yoksa birtakım bankalar eliyle yaptırılan lüks konutların ya da sosyal konutların üretiminin hızlandırılması yoluyla mı çözülecektir. Ya da dargelirlileri konut sahibi yapabilme amacından kaynaklanan ve Anayasamızın "Sosyal Güvenlik" ilkesine bağlı konutların kredilerinin, konut kooperatifleri kendi aracılığıyla kullandırılması yoluyla mı çözümlenecektir? Bu kredileri kooperatifler aracılığıyla kullandırmak için devlet hangi özendirici ve itici tedbirleri getirmektedir?

"İşte bütün bu sorunların ışığında Türkiye'de konut sorununun nasıl çözüleceği kuşkularını bir panelde değerlendirmeyi, birtakım sonuçlara ulaşmayı uygun gördük."

Konut meselesinin ancak konut kooperatifleri aracılığıyla çözümlenebileceğini, yoksa aşırı kâr amacı güden müteahhitlerin ve yine aşırı kâr amacı güden kimi bankaların eliyle neticeye ulaşılamayacağını belirten sözcü sözlerini şöyle sürdürdü:

"Konut yapı kooperatifleri, 1163 sayılı yasayla kurulur. Sosyal amaçlı kooperatiflerdendir. Konut yapı kooperatiflerinin amacı, ortaklarına ucuz ve sıhhi bir ev yapmaktır. Devletin desteği olmadan hiç bir konut yapı kooperatifi amacına ulaşamaz. Ancak devletin desteği ne ölçüde yeterlidir? İşte tartışma konusu olan da budur. Devletin desteği olduğu taktirde konut yapı kooperatiflerinin başarıya ulaşmaması için hiç bir neden kalmaz. Halkın tasarruflarını biraraya getirmek, onu tutmak ve değerlendirmek hem tehlikeli, hem de şaibeli bir iştir. Nitekim kooperatiflerin tüzel kişilikleri ve yöneticileri zaman zaman ağır ithamlar altında tutulmuşlardır. Oysa kooperatiflerin yönetimine girmek kadar tehlikeli bir iş yoktur. Ne yaparsınız ki bu bir sosyal hizmettir."

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.23 Ramazan Özel Eğlence Programı

Dünden ve Bugünden

Gecemiz'in büyük yükü Haldun Taner'in üzerinde.

Hamdi Efendi üzerine bir pasajda Mete İlselel oynuyor.

Ayhan Önal, Oskay Alptürk, Ayhan Karapars ve İsmail Güngör'ün birlikte hazırladıkları "Ramazan Geldi Hoş Geldi" adlı programda Ramazanlarda unutulmayan isimler ve filmler ekrana getiriliyor. Hazım Körmükçü'nün, Abdi Efendi'nin, Hamdi Efendi'nin, Naşit'in tanıtıldığı programda İsmail Dümbüllü, İsmail Hakkı Baltacıoğlu ve Tevfik İnce de anılarını anlatacak.

Programın oyun bölümünde ise "Bugünün Ailesinin Günlük Yaşamından Bir Kesit" oynanacak. Haldun Taner'in yazdığı oyunda dede, nine, gelin, torunlardan oluşan bir ailede görüş, anlayış, davranış ve diğer konularda kuşak farklılaşması konu ediliyor.

22.10 DALLAS

Bir aşk hikayesi

Sürekli filmin "Bir aşk hikayesi" adlı bölümünde Dallas'ların haris oğlu Jr. sevinsin mi üzülsün mü, bilemez. Sue Ellen hamiledir. Aile içinde ilk torun Jr.'nin çocuğu olacak, böylece imtiyazı artacaktır. Bütün aile küçük bir Dallas olacak diye sevinirken, Jr. olayı duyduğu an şaşkına dönmüştür.

Televizyonda Bugün

10.00 ÇOCUKLAR İÇİN PAZAR SİNEMASI

Programda küçük izleyicilere Bolek ve Lolek ve Rexie adlı çizgi filmlerle birlikte ünlü güldürü ustası Şarlo'nun kısa gösterileri verilecek.

10.25 PAZAR SİNEMASI

YUVAYA DÖNÜŞ

11.53 KAPANIŞ

15.50 HABERLER

16.00 OLİMPİYAT OYUNLARI

Moskova Olimpiyatlarından boks maçı banttan yüzme ise canlı yayınlanacak.

19.45 İFTARA DOĞRU

Programda Ankara iftar vaktine göre ezan ve iftar duası okunacak.

20.20 OLİMPİYAT OYUNLARI

Banttan yayın yapılacak.

20.30 HABERLER

21.23 GECEMİZ

Ramazan özel eğlence programı

22.10 DALLAS

22.55 HABERLER

23.10 OLİMPİYAT OYUNLARI